

Gorenjski Glas

PETEK, 5. DECEMBRA 2014

LETO LXVII, ŠT. 97, CENA 1,70 EUR, 14 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Gorenjska banka kupila Dunajsko vertikalno

Gorenjska banka je na dražbi kupila poslovno-stanovanjsko stavbo Dunajska vertikala, za katero je sicer Vegradu odobrila dvanajst milijonov evrov dolgoročnega kredita.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Stavbo za Bežigradom, na križišču Dunajske in Zupanove ceste, je začelo graditi Vegradovo hčerinsko podjetje Vegrad Vertikal. Vegrad je podjetje še med gradnjo leta 2010 prodal družbi Kovinar Mreža, ob spremembi lastništva pa se je tudi podjetje Vegrad Vertikal preimenovalo v Dunajsko vertikalo. Podjetje se je pred dobrima dvema letoma znašlo v postopku prisilne poravnave, novembra lani pa je Okrožno sodišče v Ljubljani prisilno

poravnavo ustavilo in začelo stečajni postopek. Sodišče je letos za 14. novembra razpisalo dve javni dražbi za prodajo poslovno-stanovanjske stavbe. Za 171 poslovnih prostorov, štiri skladiščne prostore, 169 parkirnih mest in pripadajoče zemljišče je bila izklicna cena nekaj več kot 11,8 milijona evrov, poleg tega pa je bilo naprodaj še 19 stanovanj z izklicno ceno, ki se je gibala od 151.500 do 346.700 evrov za stanovanje, in dvajset dodatnih parkirnih mest po izklicni ceni od 10.300 do 14.600 evrov. Na dražbah

je vse nepremičnine kupila Gorenjska banka, ki je zanje odštela nekaj več kot 15,6 milijona evrov. Da se je za nakup potegovala Gorenjska banka, ni presenečenje, saj je kreditirala gradnjo objekta, ki je bil sicer dokončan pred tremi leti. Po podatkih iz finančnega načrta za prestrukturiranje družbe Dunajska vertikala, ki je bil narejen ob uvedbi postopka prisilne poravnave, je banka družbi Vegrad Vertikal odobrila za gradnjo objekta 12 milijonov evrov dolgoročnega kredita.

► 15. stran

Gorenjska banka je kreditirala gradnjo Dunajske vertikale, zdaj pa je kot največja ločitvena upnica v stečajnem postopku na dražbi kupila celotni kompleks z izjemo štirih stanovanj, ki so bila prodana že prej. / Foto: TK

S finskimi lastniki do hitrejši rasti

Večinski, 51-odstotni delež Iskre ISD je prešel v last finskega finančnega sklada KJK. Kranjsko družbo že od novembra vodi Igor Hafnar.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjska Iskra ISD je ta teden dobila novega solastnika. Gre za finski KJK Capital, ki je pridobil 51-odstotni delež, medtem ko so dosedanji lastniki z Juretom

Tepino na čelu ohranili 49-odstotni delež in ostajajo aktivno vključeni v upravljanje podjetja. Vstop novega solastnika je povezan z načrti Iskre ISD po hitrejšem razvoju in širjenju poslovanja v tujini, so pojasnili

v družbi, ki jo od novembra vodi Igor Hafnar.

Za vstop novega solastnika so se v Iskri ISD, ki se pretežno ukvarja s proizvodnjo velikih serij sestavnih delov in komponent za avtomobilsko in elektrotehnično

industrijo ter gospodinjske aparate, odločili zaradi nove strategije, ki predvideva organsko rast z iskanjem novih poslov v tujini kot tudi prevzeme in lastniško povezovanje s tujimi partnerji.

► 3. stran

Evropska komisija na obisku

Predstavniki Evropske komisije so si včeraj ogledali nekaj projektov na Gorenjskem, ki so jim namenili evropski denar. Obiskali so jeseniško podjetje DaMa.Tech, si ogledali kolesarsko povezavo v Gozdu - Martuljku in na koncu še Planico. ► 2. stran

Naročnina na Gorenjski glas je lepo darilo!

Pokličite na **04 201 42 41**

JELOVICA

080 23 23
www.jelovica-okna.si

LES-ALU OKNA ZA CENO LESENIH

GRATIS

20% prednovoletni popust

• brezplačna mikroventilacija za okna Economic
• akcija traja do 21. 12. 2014

SIBAU
Okna in vrata

Sibau okna in vrata d.o.o.
Forme 12, 4209 Zabnica
www.sibau-okna.si

Tel.: 04 515 38 78
GSM: 031 768 225
GSM: 031 707 484

AKTUALNO

Kordež ostal brez hiše

V torek je bila na Okrajnem sodišču v Radovljici tretja javna dražba polovice hiše v Lescah v lasti nekdanjega predsednika uprave Merkurja Bineta Kordeža. Najvišjo kupnino – 322 tisoč evrov – je ponudila družba Zelena hiša, ki je bila že lastnica polovice hiše.

3

GORENJSKA

Imamo močno vizijo razvoja

To je ob letošnjem prazniku Mesne občine Kranj poudaril župan Boštjan Trilar, ki je na slavnostni akademiji čestital letošnjim občinskim nagrajencem.

6

ŠPORT

Novinec, ki to sploh ni

Glavni trener ženske reprezentance v smučarskih skokih Stane Baloh iz Zabreznice je pred prvo tekmo svetovnega pokala od varovank na bundo dobil napis »rookie« oz. novinec, čeprav se je prav on pri nas prvi pogumno lotil načrtnega dela z dekleti.

11

GG+

Skladatelj dveh domov

Slovenski skladatelj, dirigent in glasbeni pedagog Davorin Jenko je bil rojen v avstrijskem cesarstvu, njegovo srce pa je bilo za dva naroda – slovenskega in srbskega. Obema je uglasbil himni.

20

VREME

Danes bo oblačno in večinoma suho. Jutri bo oblačno. Od vzhoda se bodo spet začele pojavljati padavine.

0/5 °C

jutri: pretežno oblačno

Obletnica posvetitve oltarja

Na Brezjah bodo v ponedeljek sklenili letošnje leto jubilejev.

JOŽE KOŠNJEK

Brezje – Letošnje leto je bilo za Brezje in baziliko Marije Pomagaj jubilejno. Vrhunec je bila počastitev 200. obletnice nastanka Layerjeve slike Marije Pomagaj, ki kraši Marijino kapelo. Letošnje jubilejno brezjansko leto bo sklenjeno v ponedeljek, 8. decembra, na praznik Marijinega brezmadežnega spočetja, ko bodo z mašo, ki jo bo ob 18. uri daroval ljubljanski pomožni škof dr. Anton Jamnik, počastili 60. obletnico blagoslovitve Marijinega oltarja v kapeli. Leta 1954

so namreč obnovili prepeleli oltar in restavriral obledele Layerjeve poslikave. V kapelici so dvignili in pozlatili strop, kipe s starega oltarja so razporedili po kotih, stene obložili z rumenkasto-belim istrskim marmorjem, tla pa z bosanskim granitom. Načrt za obnovo je Plečnikov učenec arhitekt Janko Omahen (1889–1980) naredil že pred drugo svetovno vojno, vendar se je izgubil. Zato so po vojni naredili novega. Po slovesni maši bo predstavitev knjige pričevanj o Mariji Pomagaj z Brezij z naslovom Po Mariji podarjene milosti.

Evropska komisija na obisku

Predstavniki Evropske komisije so si včeraj ogledali nekaj projektov na Gorenjskem, ki so jim namenili evropski denar. Obiskali so jeseniško podjetje DaMa.Tech, si ogledali kolesarsko povezavo v Gozdu - Martuljku in na koncu še Planico.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Včeraj so si predstavniki Evropske komisije na Gorenjskem ogledali projekte, financirane z evropskimi sredstvi. Kot je dejal Raphael Goulet iz generalnega direktorata za regionalno politiko pri Evropski komisiji, ki bdi nad porabo evropskega denarja v Sloveniji, so se na terenu želeli prepričati o uspešnosti investicij. »Želimo se prepričati, da je bil evropski denar dobro porabljen,« je dejal. V okviru obiska so najprej obiskali izjemno uspešno in hitro rastoče malo podjetje DaMa.Tech z Jesenic, ki se ukvarja s prodajo in strojno obdelavo specialnih jekel. Podjetje deluje od leta 2008, na Jesenicah so na območju nekdanje hladne valjarne in žičarne uredili tri tisoč kvadratnih metrov velike poslovne prostore s sodobnim razreznim centrom in skladiščem. Direktor in solastnik podjetja Darko Mikec in prokuristka in solastnica Mateja Mikec sta predstavila poslovanje družbe, ki zaposluje štirinajst ljudi, letos naj bi ustvarili 3,5 milijona evrov prihodkov od prodaje, dodana vrednost na zaposlene pa naj bi dosegla 85 tisoč

Foto: Gorazd Kavčič

Direktor podjetja DaMa.Tech Darko Mikec (drugi z leve) je predstavnikom Evropske komisije in vladne službe za razvoj in evropsko kohezijsko politiko predstavil podjetje.

evrov. Njihovi glavni trgi so v Avstriji in Nemčiji. Letos so za investicije namenili 860 tisoč evrov (med drugim so kupili poseben stroj za vodni razrez jekel, CNC-obdelovalni stroj in delovno postajo), pri čemer so prejeli 250 tisoč evrov sredstev iz Javnega sklada RS za podjetništvo. Mikčeva sta ob tem poudarila, da so stroji ves čas dobro zasedeni, saj na njih delajo v dveh izmenah, z novim letom bodo začeli celo v treh ter tudi ob koncih tedna. Medtem ko so v

zadnjem letu dni investirali predvsem v opremo, pa naj bi prihodnje leto investirali v zaposlene, zlasti v visoko izobražen strokovni kader.

Predstavniki Evropske komisije so bili z vidnim zadovoljnimi, izrazili pa so upanje, da bo podjetje tako pozitivne trende rasti in uspešnega razvoja ohranilo tudi v prihodnje.

Predstavniki Evropske komisije (spremljali so jih predstavniki Službe vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko) so si včeraj

ogledali še kolesarsko povezavo med Gozdom - Martuljkom in Jesenicami, Nordijski center Planica in Center šolskih in občinskih dejavnosti. Kot je dejala Nataša Kogej iz vladne službe za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, v Evropski komisiji nekajkrat letno izrazijo željo, da bi si na terenu ogledali uspešnost projektov, financiranih z evropskim denarjem. Pred časom so si tako ogledali projekte na Dolenjskem, tokrat pa so se odločili za zgornjo Gorenjsko.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme DRAGICA JENKO iz Dupelj.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

ŠirokoGruden v Kranju

Layerjeva hiša in Prešernovo gledališče Kranj vabita na Layerjev ŠirokoGruden v Stolp Škrlovec, kjer se bo v decembru odvijalo deset koncertov. Na hang drumu in violini Skarabej, Mateja Blaznik s pesniško zbirko Ljubim tvoj medeni srh, ki ji glasbeni ritem odmerja Samo Kutin, jazz večer obljublja Rok Zalokar. V rock'n'roll intimo nas bo zapeljal dekliški duo All Strings Detached, na glasbeno skupino Pink Floyd pa nas bo spomnila zasedba If. Dozo smeha in nostalgije na pop hite prinaša hudomušna

Severa Gjurin z akustično zasedbo

bratovščina Los Hermanos muy simpaticos: Branko Završan in Boštjan Gombač, duo Lada Jakše in Boštjana Narata pa bo v temi nekega večera glasbeno spremljal nemi film Propad hiše Usher.

Zadnji decembrski petek vabimo na ples s skupino Lolita ter džezovskimi, rokovskimi in balkanskimi ritmi. V ponedeljek, 15. decembra, ob 20. uri pa bo nastopila Severa Gjurin z akustično zasedbo. Za vse koncerte velja ena decembrska vstopnina, ki znaša 10 evrov, za tri nagrajence, ki bodo pravilno odgovorili na spodnje vprašanje, pa bo v Stolp Škrlovec vstop prost do konca decembra. Katero ploščo je Severa skupaj s Klaro Zalokar opremila tudi z ilustracijami? Odgovore s svojimi podatki pošljite najkasneje do srede, 10. decembra, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova 4, Kranj ali na koticek@g-glas.si.

Nagrajenci

Nagradna igra Praznični bazar VDC Radovljica je nagradila Bojano Kavčič iz Železnikov, pravilni odgovor v nagradni igri Darilne vrečke Papilu je bil, da v podjetju Emma iz Lesc izdelujejo tudi sveče. Srečo pri žrebu pa so imeli Martina Kralj z Bleda, Ana Kolničar iz Dupelj in Boštjan Bernik iz Železnikov. Da je srček zaščitni znak radia Kranj ste vedeli mnogi, vstopnico za petkov koncert pa prejmeta Fanika Kuselj z Visokega in Jože Grašič z Golnika, za sobotni pa Irena Vegelj iz Kranja in Franc Valančič iz Besnice. Nagradna igra iz Jeseniških novic za Tosamino Belo štacunco pa nagrajuje Jano Kus z Jesenic, Eriko Štremfelj z Blejske Dobrave in Francija Kunčiča iz Begunj. Čestitamo!

Pojavile so se ošpice

Pri šestih od štirinajstih bolnikov v Sloveniji, pri katerih se je pojavil sum na ošpice, je bolezen že laboratorijsko potrjena. Za bolezen ni posebnega zdravila, zdravi se simptomatsko. V letu 2013 je bila precepljenost s trivalentnim cepivom proti ošpicam, mumpsu in rdečkam na Gorenjskem 96-odstotna, v Sloveniji pa 93,9-odstotna.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Podatke o sumu na ošpice pri štirinajstih bolnikih so potrdili pri Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ). Vsem tem bolnikom je skupno, da so obiskali mednarodno razstavo psov v Šempetru pred slabim mesecem dni. Oboleli so odrasle osebe, stare od 35 do 51 let, bolnišničnega zdravljenja do sedaj ni potreboval nihče. Glede na to, da pri nas virus ošpic že dlje časa ne kroži, pri NIJZ predvidevajo, da je bila okužba vnešena iz tujine. Poleg tega je bil NIJZ obveščen o še enem primeru iz mariborske regije. Gre za državljana Bosne in Hercegovine, pri katerem so laboratorijsko

potrdili ošpice, vendar ni povezan z dogodkom iz Šempetra. Kot je še dodala dr. Marta Grgič Vitek iz NIJZ, smo imeli v Sloveniji v zadnjih letih le posamezne vnesene primere ošpic, nihče pa ni bil z Gorenjske.

telesu in traja štiri do sedem dni. Zapleti boleznijo se lahko kažejo kot vnetje srednjega ušesa, pljučnica, driska in vnetje možganskega tkiva. Smrtni izid boleznijo je relativno redek. Inkubacijska doba pri ošpicah zna-

Ošpice se prenašajo aerogeno, s kužnimi kapljicami, z neposrednim stikom z izločki dihal okužene osebe, redkeje s posrednim prenosom prek sveže kontaminiranih predmetov.

Ošpice so akutna, zelo nalezljiva virusna bolezen, ki jo spremljajo vročina, kašelj, nahod, vnetje vokalnih in značilen izpuščaj. Ta se pojavi od tretjega do sedmega dneva boleznijo najprej na obrazu, nato se razširi po

lesa okoli deset dni. Bolniki postanejo kužni štiri dni pred pojavom izpuščaja in ostanejo kužni do štiri dni po tem, ko se ta pojavi. Za zdravljenje ošpic ni posebnega zdravila, bolezen se zdravi simptomatsko. Pri

NIJZ so poudarili, da je najučinkovitejša zaščita pred ošpicami cepljenje, razen za osebe, ki imajo alergične reakcije na sestavine cepiva ali na jajčne beljakovine, za nosečnice, dojenčke in bolnike s hudo okrnjeno imunostjo. Prvi odmerki cepiva prejmejo otroci od dopolnjenih 12 mesecev do dopolnjenih 18 mesecev starosti, ponovno so cepljeni ob vstopu v osnovno šolo. Otroke in odrasle, ki še niso bili cepljeni proti ošpicam, pa cepijo z dvema odmerkoma cepiva v presledku enega meseca. S cepljenjem pridobljena imunost je dolgotrajna, le redki protiteles ne razvijejo. »Tveganje neželenih učinkov po cepljenju je neprimerljivo manjše od tveganja zapletov ob ošpicah, ki potrebujejo bolnišnično zdravljenje v približno 20 odstotkih primerov,« so še sporočili iz NIJZ. In še nasvet: če opazite pojav bolezenskih znakov s sumom na ošpice, se najprej po telefonu posvetujte s svojim izbranim zdravnikom, ki vam bo dal ustrezna navodila.

Kordež ostal brez hiše

Na tretji javni dražbi so za 322 tisočakov prodali drugo polovico vile nekdanjega prvega moža Merkurja Bineta Kordeža.

ANDRAŽ SODJA

Radovljica – V torek se je na Okrajnem sodišču v Radovljici odvila tretja javna dražba polovice vile v Lescah v lasti nekdanjega predsednika uprave Merkurja Bineta Kordeža. Najvišjo kupnino – 322 tisoč evrov – je ponudila celjska družba Zelena hiša, nepremičnine in storitve, ki je bila že lastnica polovice hiše ter Kordeževa upnica.

Poleg Zelene hiše se je dražbe udeležil še en dražitelj, in sicer družba Terra Australis avstralskega podjetnika slovenskega rodu Anthonyja Tomažina, dražitelja pa sta na okoli uro trajajoči dražbi ceno skoraj podvojila, saj je bila tokratna izklicna cena 170 tisoč evrov.

Uspešni dražitelj Zelena hiša mora kot najboljši ponudnik sodišču kupnino plačati v roku meseca dni, sicer bo k nakupu po najvišji ponujeni ceni 320 tisoč evrov pozvalo drugouvrščeno Terro Australis.

Tudi druga polovica hiše Bineta Kordeža v Lescah bo kmalu v lasti njegove upnice Zelene hiše.

Če pa kupnine nihče ne bi plačal, lahko sodišče dražbo ponovi.

Kljub visoki končni ceni so v Zelene hiši zadovoljni, saj so tudi največji Kordežev upnik. Kordež jim namreč dolguje 2,5 milijona evrov, za kupnino hiše

se bo tako tudi znižala terjatev. Še vedno pa gre za kapljo v morje dolgov, saj poleg tega Kordež dolguje več kot 2,6 milijona evrov tudi Factor banki, po nekaj tisoč evrov pa še Gorenjski banki, Zavarovalnici Triglav, Diners Clubu

in Davčni upravi. Dolgovi sicer izhajajo iz menedžerskega prevzema Merkurja, za katerega je Kordež najel osem milijonov evrov kredita, devet milijonov pa od Kordeža zaradi oškodovanja pri prodaji Centra Primskovo terja tudi Merkur.

Vztrajajo pri tožbi

Adria Airways Tehnika vztraja pri tožbi zoper ustanoviteljico Adrio Airways za 8,78 milijona evrov in zamudne obresti, kar po besedah direktorja Adrie Airways Tehnika Maksimiljana Peleta znaša že okoli 12 milijonov evrov.

ANDRAŽ SODJA

Kranj – Na kranjskem okrožnem sodišču je v sredo potekala obravnava 8,78 milijona evrov težke tožbe Adrie Airways Tehnika proti Adrii Airways zaradi prikrivanja ob ustanovitvi in dokapitalizaciji družbe. Poravnava med hčerinsko in matično družbo ni uspela, dodatna zaslišanja in dokazne predloge pa je sodnik Aleksander Urankar zavrnil, tako bi bila razsodba lahko znana v roku meseca dni. Od vložitve tožbe je sicer poteklo kar dve leti, to pa je bil prvi in najverjetneje tudi zadnji narok, čeprav je sodnik dopustil možnost vrnitve postopka v fazo dokazovanja.

Sodnik Urankar je v sredo zavrnil številne predloge pooblaščenec obeh strani za zaslišanja vodilnih in nekdanjih vodilnih v Adrii Airways, med njimi tudi nekdanjega nadzornika Maksa Tajnikarja. Obe strani sta zaradi zavrnitve dokaznih predlogov sodišču sicer očitali procesne kršitve.

Kot je po obravnavi povedal direktor Adrie Airways Tehnika Maksimiljan Pele, ta tožba odpravlja temeljni problem ustanovitve družbe: »Ustanovitev družbe je bila nepravilna, prišlo je do prevrednotenja osnovnega kapitala v višini okoli 8,7

milijona evrov, zaradi vsega tega pa družba še sedaj čuti posledice pri poslovanju. Gre za kar nekaj elementov: od prevrednotenja dobrega imena in delov do prevrednotenja delov, ki niso naša last. Ustanovni kapital je bil 14,6 milijona, od tega ga je bilo več kot 10 milijonov že odpisanega, trenutni kapital družbe pa je štiri milijone. Mi želimo, da se te nepravilnosti popravijo.« Kot je še dodal Pele, je Adria Airways Tehnika tudi zaradi tega danes v likvidnostnih težavah: »Če pogledamo 8,7 milijona evrov plus pripadajoče obresti, gre za okoli 12 milijonov evrov, to pa so številke, ki so omembe vredne.«

V Adrii Airways nepravilnosti vseskozi odločno zanjajo. Njihov pooblaščenec Matjaž Jan je tako pojasnil, da so dokapitalizacijo preverili tako revizorji kot cenilci, tedaj pa je bila zadeva za Adrio zaključena: »Če niti revizorji niso odkrili nepravilnosti, kako naj jih potem direktorji.«

Adria Airways Tehnika je bila ustanovljena leta 2010 kot družba z omejeno odgovornostjo, Adria Airways, ki jo je tedaj vodil Tadej Tufek, pa je nanjo kot stvarne vloške prenesla neopredmetena sredstva, zaloge in dobro ime.

S finskimi lastniki do hitrejši rasti

1. stran

Poleg povečevanja obsega izvoza želijo tudi izdelovati nove izdelke z višjo dodano vrednostjo oziroma se preoblikovati iz dobavitelja sestavnih delov v sistemskega dobavitelja sklopov. Slednje je najlažje dosegljivo z iskanjem novih strateških partnerjev ali preko prevzemov, kjer jim bo pomagala ravno finska Skupina KJK, ki po svetu že upravlja premoženje v vrednosti več kot 450 milijonov evrov. No vi solastnik bo v družbo prinesel znanje in dobre prakse pri vodenju ter odločanju. Njegova ključna vloga pa je pomoč naši družbi pri iskanju prevzemnih tarč in strateških partnerjev, s katerimi bomo prišli do novih znanj in hitrejšega razvoja,“ je povedal dosedanji največji lastnik in direktor Jure Tepina in dodal,

Igor Hafnar je novembra prevzel vodenje Iskre ISD.

da Finci podpirajo njihove smeje načrte, kakor tudi potrebo po obsežnih vlaganjih v razvoj in nove kapacitete.

Vodenje Iskre ISD, ki je ob več kot 400 zaposlenih lani ustvarila skoraj 27 milijonov evrov prihodkov in 1,9 milijona evra dobička, je novembra prevzel Igor Hafnar, dolgoletni direktor kranjske

družbe Savatech in prejemnik priznanja manager leta 2013. Hafnar bo skrbel predvsem za razvoj, uvajanje načel vitke proizvodnje, krepitev odnosov s kupci in razvoj kadrov, dosedanji direktor Jure Tepina pa bo še naprej skrbel za področje financ.

Pograbili smo priložnost in Hafnarja po odhodu iz

Savatecha povabili k sodelovanju, saj se nam zdi zelo primeren za uresničitev nalog, ki nas čakajo v prihodnosti,“ je razložil Tepina. Za Iskro ISD vidim še veliko priložnosti, kako jo povečati in popeljati izven slovenskih meja oziroma povečati delež izvoza, ki trenutno predstavlja tretjino ustvarjenih prihodkov. Trenutno izdelujemo le sestavne dele za industrijo, zato veliko priložnost vidim tudi v usmeritvi v izdelavo sklopov, kar bo povečalo dodano vrednost izdelkov in izboljšalo poslovanje podjetja,“ pa je o novem delovnem izzivu povedal Hafnar. Druge kadrovske spremembe v vodstvu Iskre ISD niso predvidene, saj sedanji lastniki ostajajo aktivno vključeni v upravljanje podjetja. Oblikovali pa bodo nov koordinacijski odbor, v katerem bo sodeloval tudi predstavnik novega solastnika.

Ministrica za okolje v Železnikih

Železniki – Ministrica za okolje in prostor Irena Majcen začela obiske institucij, ki so prejela okoljska priznanja. Danes se mudi na obisku v podjetju Domel v Železnikih, ki je prejelo več nagrad za energetsko učinkovitost svojih izdelkov. V podjetju ji bodo predstavili prizadevanja za zmanjšanje obremenitev okolja in porabo energije z uvajanjem novih elektromotorjev. Ministrica se bo seznanila tudi s stanjem po poplavih v podjetju in občini Železniki in si ogledala sanirane Železnike.

Konec tedna kongres SLS

Podčetrtek – Konec tedna bo v Podčetrtku izredni volilni kongres SLS. Sedanji predsednik Franc Bogovič se od svoje funkcije poslavlja, kandidata za predsednika sta Primož Jelševar in Damjan Medved. Na kongresu bodo volili tudi tri podpredsednike, vodstvo glavnega odbora, izvršilni in nadzorni odbor. Stranka SLS je na letošnjih parlamentarnih volitvah izpadla iz državnega zbora, na evropskih pa je bil za poslanca izvoljen Franc Bogovič.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar d.o.o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA

Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,70 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vključeno DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Pohiteli s panoji

Oglaševalci so prehiteli spremembo predpisov.

MARJANA AHAČIČ

Kranjska Gora – »Dolina je po lani sprejetem odloku o plakatanju in posledičnem odstranjanju turističnih tabel postala sivo-bela, pusta in nezanimiva,« je na zadnji seji občinskega sveta prejšnjo sredo dejal novi župan Kranjske Gore Janez Hrovat in napovedal sproščanje občinskih regulativ na tem področju. Tri dni za tem, v nedeljo, je na Belci, v Gozdu - Martuljku in v Kranjski Gori že stalo osem

tako imenovanih jumbo plakatov, na katerih oglašujejo predvsem vozila višjega cenovnega razreda.

»Plakati so postavljeni nezakonito, v nasprotju z občinskim odlokom,« je dejala direktorica občinske uprave v Kranjski Gori Vesna Okršlar in pojasnila, da je inšpekcija o zadevi že obveščena. Vodja medobčinskega inšpektorata Boštjan Omerzel je povedal, da za vseh osem postavljenih reklamnih panojev že poteka inšpekcijski postopek.

V zimo z nekaj novostmi

Če se bo nadaljevalo hladno vreme, bodo prve žičnice v Kranjski Gori lahko pognali konec prihodnjega tedna. Turistični delavci upajo, da jim bo vreme, od katerega so najbolj odvisni, letos bolj naklonjeno kot preteklo zimo.

MARJANA AHAČIČ

Kranjska Gora – Kranjsko-gorski turistični delavci zimsko sezono pričakujejo pripravljeno, so zatrtili v sredo, ko so javnosti predstavili novosti, ki so jih za goste pripravili letos. »Kranjska Gora je sodobno opremljen turistični center, ki lahko ob dovolj nizkih temperaturah v tednu dni zagotovi dovolj umetnega snega za začetek smučarske sezone,« je optimističen novi župan Kranjske Gore Janez Hrovat. Zadovoljen je, ker bo letos center Kranjske Gore posebno lepo praznično osvetljen, obiskovalce pa bodo skušali v kraj privabiti tudi z miniaturno alpsko vasico na glavnem trgu.

Kot sta zagotovili tako direktorica LTO Kranjska Gora Mirjam Žerjav kot Klavdija Gomboc, vodja prodaje in promocije v podjetju Žičnice Kranjska Gora, so letos še posebno intenzivno delali na promociji. Zadovoljni so, da so smučarji pozitivno sprejeli sezonsko smučarsko vozovnico, ki velja tudi za smučiče Vogel. »Zavedamo se, da je Kranjska Gora nizko ležeče smučiče in da moramo obiskovalcem ponuditi vsako leto več.« Novost letošnje sezone so tako tudi večdnevne smučarske vozovnice Slovenske Alpe, ki v zaporednih dneh lahko smučajo

Župan Janez Hrovat, direktor družbe HIT Alpinea Fedja Pobegajlo, direktorica hotela Lek Lidija Dokl, vodja prodaje pri Žičnicah Kranjska Gora Klavdija Gomboc in direktorica LTO Kranjska Gora Mirjam Žerjav

na treh slovenskih smučičih – na Voglu, Krvavcu in v Kranjski Gori. Zanimivo je, še pravi Gombočeva, da kljub za smučanje izjemno slabi lanske sezoni predprodaja sezonskih vozovnic, ki so jo zaključili v nedeljo, ne le, da ni bila slabša kot lani, temveč se je celo za 10 odstotkov povečala.

Na zimo so pripravljene tudi kranjskogorski hotelirji. V Hit Alpinei so izjemno zadovoljni, da je bil njihov hotel Ramada Resort tako že drugo leto razglašen za najboljši smučarski hotel v Sloveniji. Enako je bila že drugo leto zapored Kranjska Gora izbrana za najboljši slovenski smučič. Kot

je dejal direktor družbe Fedja Pobegajlo, so kot novost v letošnji zimski sezoni uvedli tako imenovano Kulinarčno pot, ki povezuje različne gostinske ponudnike, gostom pa prinaša posebno kulinarčno doživetje. »Gostom bomo ponudili nov program, ki povezuje različne možnosti preživljanja prostega časa ob spoznavanju ponudbe Kranjske Gore skozi kulinarčno razvajanje in okušanje tradicionalnih jedi.«

Povezovanje tudi sicer ostaja rdeča nit kranjskogorskega turizma, zagotavlja župan Janez Hrovat, ki je bil lani še kot gospodarstvenik med tistimi domačimi

podjetniki, ki so se medsebojno povezali in pred začetkom sezone s posojilom priskočili na pomoč žičničarjem in jim tako omogočili pripravo naprav na zimsko obratovanje. »Žičnice so tisto področje, brez katerega Kranjska Gora ne more funkcionirati kot turistično središče – to lahko vidimo iz primerov sosednjih občin, kjer je skupaj s smučiči potonilo celotno turistično gospodarstvo. Zato bomo še naprej podpirali obnovo žičniškega sistema in spodbujali gradnjo gondole na vrh Vitranca,« je še dejal Hrovat, ki pa s konkretnimi podatki kdaj in kako se bodo slednje lotili, še ni postregel.

Mehanizmi

Iskra Mehanizmi, d.o.o.

Smo podjetje s 50-letnimi izkušnjami na področjih finomehanike, elektromehanike in elektronike, z lastnim razvojem in trženjem zahtevnih sistemov, izdelkov in tehnologij, v celoti usmerjeno v izvoz.

Naše ambiciozne načrte podpirajo standardi kakovosti in proces nenehnih izboljšav, predvsem pa motivirani, sposobni in prizadevni sodelavci. Smo prvo slovensko podjetje, ki je za svoja prizadevanja na področju izobraževanja in razvoja zaposlenih prejelo mednarodni naziv VLAGATELJI V LJUDI.

Družba šteje 540 sodelavcev.

Ponujamo vam možnost, da skupaj z nami uresničite svoje poklicne ambicije.

K sodelovanju vabimo:

VODJA ENOTE – ŠTANCE (m/ž)

Pogoji za zasedbo delovnega mesta:

- VI. stopnja izobrazbe tehnične smeri,
- znanje vsaj enega tujega jezika: angleščina ali nemščina,
- znanja iz tehnologij štančanja in konstrukcij orodij,
- izkušnje in znanja v proizvodnji štanc,
- znanja iz vodenja zaposlenih,
- poznavanje standardov avtomobilske industrije.

Opis del in nalog:

- zagotovitev brezhibnosti delovnih mest in delovnih sredstev,
- predlaganje in vodenje vseh večjih sprememb procesa,
- predlaganje in uresničevanje zastavljene strategije delavnice,
- terminiranje in razporejanje dela na vseh delovnih mestih,
- doseganje načrtovanih ciljev oddelka,
- skrb za razvoj in usposabljanje zaposlenih ...

Nudimo:

- delo na naprednih projektih,
- priložnost za osebni in karierni razvoj.

Osebnostne lastnosti:

- samoiniciativnost, sistematičnost, zanesljivost, organizacijske sposobnosti, sposobnost reševanja konfliktnih situacij znotraj tima, komunikativnost.

Delovno mesto je prosto na lokaciji v LIPNICI.

Cenimo samostojnost, komunikativnost, samoiniciativnost, pripravljenost za timsko delo, zanesljivost, ažurnost ter željo po pridobivanju novih znanj in srečevanju z novimi izzivi.

Če imate veliko dobre volje in željo po napredovanju, Vas vabimo, da se nam pridružite.

Prijavo s kratkim življenjepisom pošljite na naš naslov, in sicer najkasneje do 14. 12. 2014.; ISKRA MEHANIZMI, d.o.o., Lipnica 8, 4245 Kropa, tel. (04) 53 55 109, faks: (04) 53 36 593, www.iskra-mehanizmi.si

Plaketi gasilcu in zboru

Plaketo občine Žirovnica sta prejela prostovoljni gasilec Domen Pavlič in Mešani pevski zbor dr. France Prešeren.

URŠA PETERNEL

Žirovnica – Tako kot je bilo pestro večdnevno dogajanje ob letošnjem 3. decembru, občinskem prazniku Žirovnice, je bila razgibana tudi osrednja občinska proslava v sredo zvečer v Dvorani pod Stolum. Na odru so se zvrstili mladi folkloristi Otroške folklorne skupine Breznica, pevci Mešanega pevskega zbora dr. France Prešeren, zasedba CoraViento s flamenkom, za konec pa je navdušil še Andrej Šifrer. Vmes pa – županov slavnostni nagovor in predvsem podelitev občinskih priznanj vsem, ki so s svojimi dosežki zaznamovali preteklo leto. Plaketo občine sta prejela prostovoljni gasilec Domen

Pavlič za večletno izjemno delovanje na področju gasilskega športa in Mešani pevski zbor dr. France Prešeren za večletne izjemne uspehe na kulturnem področju.

Nagrado občine sta iz rok župana prejela uspešna mlada plesalca, svetovna prvaka Taja Kajdiž in Nace Novak. Leopold Pogačar pa je podelil tudi županova priznanja,

Prejemniki občinskih plaket in nagrad z županom / Foto: Gorazd Kavčič

Dolg pretvorili v lastniški delež

Hotel Slon, ki je bil že doslej večinski lastnik blejskega hotela Kompas, je svoj lastniški delež povečal še za slabih deset odstotkov na 91 odstotkov.

MATEJA RANT

Bled – Na izredni skupščini družbe Kompas hoteli Bled pretekli teden so odločali o povečanju osnovnega kapitala te družbe za 1,4 milijona evrov z dosedanjih 2,2 milijona na skoraj 3,7 milijona evrov. Toliko je namreč znašal dolg omenjene družbe do družbe Hotel Slon, je pojasnil prokurist družbe Kompas hoteli Bled in direktor hotela Slon Gregor Jamnik. Dolg je nastal na podlagi neplačanih terjatev iz naslova dobav v znesku 1,1 milijona evrov ter kratkoročnih posojil in obresti v višini slabih 287 tisoč evrov.

Glede na to, da je bil hotel Slon že prej večinski lastnik

hotela Kompas, povečanje lastniškega deleža po Jamnikovih besedah ne bo vplivalo na politiko poslovanja in upravljanja družbe. Ta čas je hotel Kompas sicer zaprt, je pojasnil, saj v njem poteka temeljita obnova. P renovili bomo vse sobe, hodnike, kavarno in restavracijo, je razložil Jamnik in dodal, da so se za to odločili, ker je bila oprema že precej zastarela, gostje pa so vedno bolj zahtevni. T o je bilo nujno potrebno, če želimo ohraniti raven štirih zvezdic. »Vse goste zato ta čas preusmerjajo v hotel Lovec. Obnova, s katero so začeli konec novembra, bodo predvidoma končali do konca marca prihodnje leto.

V hotelu Kompas ta čas poteka temeljita obnova.

Podelili Kurnikova priznanja

Tržič – Zveza kulturnih organizacij (ZTO) Tržič je na obletnico rojstva dr. Franceta Prešerna v tržiškem Kulturnem centru pripravila Ta veseli dan kulture, na katerem so podelili letošnja najvišja občinska kulturna priznanja, poimenovana po tržiškem ljudskem pesniku Vojtehu Kurniku. Srebrno Kurnikovo plaketo in listino za izjemne ustvarjalne dosežke v pretekli kulturni sezoni so prejeli Mešani pevski zbor Ignacij Hladnik Tržič, KD Folklorna skupina Karavanke in KD Jerbas. Bronasto Kurnikovo plaketo in listino za dolgoletno in uspešno delo na glasbenem področju je prejel Tomaž Meglič, posebno priznanje ZTO Tržič za publicistično delo pa Stanislav Pesjak. Na prireditvi so premierno prikazali dokumentarna filma iz cikla Filmski portreti tržiških ljubiteljskih kulturnikov, s katerima so se poklonili Dorci Kralj in Janku Kermelj.

Zasnovali bodo razvojno strategijo

Jezerko – V občini Jezerko bodo začeli snovati razvojno strategijo. »To nam bo olajšalo planiranje v vsakokratnem proračunu, poleg tega pa je v kratkoročnem, srednjeročnem in dolgoročnem obdobju pametno vedeti, kako želimo, da se razvija občina. Rok za pripravo strategije smo si zadali do konca letošnje zime,« je povedal župan Jurij Rebolj. K ustvarjanju strategije so povabljeni vsi občani, najprej predsedniki društev, ki se bodo o tej temi pogovarjali že prihodnji teden, pomembna bo vloga članov pravkar imenovanih občinskih odborov, potekale bodo tudi delavnice. Te začnemo januarja in bodo vsak četrtek, na njih bodo obravnavali različne teme in. Tako bo denimo ena namenjena mladim, ki bodo povedali, kako vidijo razvoj kraja, posebej bodo govorili o turizmu in malem gospodarstvu, ena bo z lastniki gozdov, pa s starejšo populacijo, skratka nameravamo pokriti vse segmente. »Lahko pa na delavnice pride vsakdo in prispeva svoje videnje, česa si želi v razvoju občine,« dodaja župan Jurij Rebolj.

Dobro se z dobrim vrača

V Kulturnem centru Tržič je potekala letošnja druga humanitarna prireditev Dobro se z dobrim vrača, na kateri so podelili priznanja krvodajalcem domače občine, ki nesebično rešujejo življenja.

SAMO LESJAK

Tržič – Priznanj, ki sta jih podeljevala župan Borut Sajovic ter predsednik izpostave RK Tržič Igor Grguraš, so bili deležni vsi krvodajalci, prav poseben aplavz pa je bil namenjen četverici, ki je kri darovala več kot petdesetkrat, to so Drago Ahačič, Mirko Anko, Sead Malič in Drago Štefe.

»V občini Tržič je bilo letos skoraj petsto krvodajalcev, ki so darovali kri v dveh akcijah, in sicer pomladi ter jeseni. Uredili smo njihove arhive, tako da jih ob obletnicah obdarimo ter se jim zahvalimo. Rdeči križ je – ob

Drago Ahačič je letos kri daroval več kot petdesetkrat.

znatni pomoči občine – postavil stvari na zdrave teme, tako da aktivno pomaga pomoči potrebnim, teh je v

občini od 220 do 250. Zbiramo hrano, vodo, sanitarne izdelke, oblačila, najbolj ogroženim pa tudi finančno

pomagamo pri pomembnih življenjskih stroških,« je dejal Igor Grguraš, ki je izpostavil tudi veliko neformalno solidarnost med ljudmi, ki se je izkazala zlasti ob letošnjih poplavah, pri katerih so razdelili več kot 17 ton dobrin. Pomembna pridobitev je tudi predavalnica, v kateri mladi vozniki in voznice opravljajo tečaje prve pomoči.

Za prijeten kulturni program so poskrbeli Folklorna skupina Karavanke, Plesni studio Špela, Plesni klub Tržič, Pevski zbor Dobrča, Kulturno društvo Jerbas ter pevki Sara Kobold in Neža Čadež.

PRAVA SLOVENSKA ČOKOLADA

Čokolado Gorenjka odlikuje razkošna topljivost, različni skrbno izbrani dodatki in polnila pa pričarajo vsakič edinstven okus.

MLEČNA ČOKOLADA 100 g

Skrivnost bogatega mlečnega okusa je v uravnoteženem razmerju kakovostnega kakava in mleka. Čokolado odlikuje posebna voljnost, zaradi katere se v ustih dobro topi in razvije svojo polno aromo.

NOISETTE REZANI LEŠNIK 100 g

Tanka tablica fine mlečne čokolade v kombinaciji z noisette kremo, ki so ji dodani drobljeni lešniki. Prijetna topnost, omogoča, da se odlični okusi lepo razvijejo. Rahlo hrustljivost pa zagotavlja kar 31 % lešnikov.

ROZINE & LEŠNIKI 100 g

Mlečna čokolada z rozinami in lešniki vsebuje le najkakovostnejše rozine in skrbno izbrane, primerno pražene rezane lešnike. Nova tanka tablica je prijetno topna.

CELI LEŠNIK

Mlečna čokolada s celimi lešniki je sinonim Gorenjke. Čokolade se ponašajo z visokim deležem lešnikov – od 22 do celo 30 % skrbno izbranih lešnikov najvišje kakovosti, kar je znatno več v primerjavi z drugimi istovrstnimi izdelki na trgu.

ALI STE VEDELI

Zadnja leta je vse bolj prisotno zavedanje o pozitivnih učinkih kakava, ki je glavna sestavina čokolade. Flavanoli, ki jih vsebuje kakav, naj bi po novejši raziskavi, izvedeni na univerzi v Angliji, izboljševali tudi kognitivne funkcije. Najbolj gotovo pa je, da čokolada prispeva k boljšemu razpoloženju, saj spodbuja sproščanje hormona sreče – endorfina, zaradi katerega se počutimo dobro.

www.gorenjka.si

Lipa miru na Stari Savi

Jesenice – Na Stari Savi na Jesenicah sta društvo Šri Činmoj in Občina Jesenice posadili drevo miru. Lipa, ob kateri so namestili tudi tablo, bo odslej simbolizirala prizadevanja za mir, za kar si je vse življenje prizadeval tudi duhovni mojster Šri Činmoj (1931–2007). Podobna drevesa miru so v preteklosti posadili tudi v nekaterih drugih mestih.

Lipa miru na Jesenicah

Imamo močno vizijo razvoja

To je ob letošnjem prazniku Mestne občine Kranj poudaril župan Boštjan Trilar, ki je na slavnostni akademiji čestital sedemnajstim letošnjim občinskim nagrajencem.

VILMA STANOVNIK

Brdo pri Kranju – »Občinski praznik imamo na obletnico rojstva našega največjega pesnika dr. Franceta Prešerna, 3. decembra. Prešeren je bil v svojem zadnjem obdobju življenja tudi Kranjčan. Na to smo lahko zelo ponosni. V Kranju je decembra 1846 dočkal prvi natis zbirke Poezije in prvi natis Zdravljice leta 1848. Od prejšnjega četrtka je v Prešernovi hiši v Kranju na ogled razstava o pomenu in zgodovinski vlogi Zdravljice. Mene osebno Zdravljica najbolj prepriča kot brezčasna pesem. V vseh obdobjih po stvaritvi zadene bistvo. Prešeren je bil med tistimi, ki do konca ne odnehajo in se je na svoj način boril za ljudi. Lahko bi rekel ne samo za ljudi, tudi za nacijo, za državo.« je župan Boštjan Trilar na slavnostni akademiji v Kongresnem centru Brdo nagovoril letošnje dobitnike nagrad in priznanj Mestne občine Kranj ter številne goste in poudaril: »Če bi danes s prvimi verzom pesmi Kam? vprašal: Ko brez miru okrog divjam, prijatljivi prašajo me, kam?, suvereno lahko odgovorimo: samo naprej. Imamo močno vizijo, vizijo razvoja. Zavedamo se, da je pred nami zahtevno leto. Naš zaščitni znak bodo učinkovitost,

odgovornost in predvsem preglednost dela.«

Nato je župan Boštjan Trilar čestital kar sedemnajstim letošnjim nagrajencem. Najprej je v roke segel dobitnikom Prešernovih plaket Maraku Tušku in Dragiši Lazoviču, ki je plaketo prevzel v imenu SKPD Sveti Sava Kranj. Nato je čestital dobitnikom plaket MO Kranj: Stojanu Humru, Milanu Orliču in Bojanu Likarju ter Zvezi ustvarjalnih društev Kranj, ko je veliko Prešernovo plaketo izročil Nataliji Herlec. Čestitke so si zaslužili tudi dobitniki velike plakete

MO Kranj. V imenu Medobčinskega društva invalidov Kranj jo je prejel Marjan Murko, v imenu Zveze tabornikov občine Kranj Danilo Kodrič, ob zaključku športne kariere pa se je razveselil tudi Dušan Mravlje. Listine o priznanju so prejeli Andrej Tavčar, Marija Jugovic, Emil Muri, Janez Kovanič in v imenu Nogometnega kluba Kranj njegov predsednik Miro Vodan. Nagradi MO Kranj sta si v letošnjem letu zaslužila Boksarski klub Kranj in Folklorna skupina Sava Kranj, prevzela pa sta ju Dušan Čavič v imenu

boksarjev in Zvonko Gantar v imenu FS Sava Kranj.

Največji aplavz o zbrani na slavnostni akademiji, ki sta jo popestrila Simfonični orkester Glasbene šole Kranj in pevec Oto Pestner, namenili novemu častnemu občanu MO Kranj Vincencu Drakslerju. Župan Boštjan Trilar mu je čestital za ves dosedanj prispevek in naklonjenost, ki jo izkazuje svojemu rodnemu mestu. Vincenc Draksler pa mu je izročil simbolični ček za 20 tisoč evrov, ki ga je ob tej priložnosti namenil delu Fundacije Vincenca Drakslerja.

Na podlagi 35. člena Zakona o zavodih (Ur. l. RS, št. 12/91, 45/94 Odl.US:U-I-104/92, 8/96, 18/98 Odl. US:U-I-34/98, 36/2000-ZPDZC, 127/2006-ZJZP) in 12. člena Akta o preoblikovanju zavoda in pogodbe o ureditvi razmerij med ustanovitelji (Ur.l.RS, št.74/99) Svet zavoda Turizem Bled, Zavod za pospeševanje turizma, Cesta svobode 11, 4260 Bled objavlja javni razpis za delovno mesto

DIREKTORJA ZAVODA TURIZEM BLED (M/Ž)

Na razpisano delovno mesto se lahko prijavijo kandidati, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- univerzitetna izobrazba ali magisterij stroke (druga bolonjska stopnja)
- izkušnje na področju trženja in promocije
- organizacijske sposobnosti
- aktivno znanje angleškega in nemškega jezika
- delovne izkušnje s področja turizma

Prijavi morajo kandidati priložiti:

- kratek življenjepis z referencami
- vizijo razvoja in dela zavoda za mandatno obdobje

Direktor bo imenovan za mandatno obdobje štirih let. Pogodba o zaposlitvi bo z izbranim kandidatom sklenjena za določen čas za dobo štirih (4) let.

Kandidati naj svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in zahtevanimi prilogami pošljejo priporočeno v zaprti ovojnici na naslov: Turizem Bled, Cesta svobode 11, 4260 BLEB, najkasneje do 22. 12. 2014. Ovojnica mora biti označena z napisom: »Ne odpiraj – razpis za direktorja.«

Kandidati bodo obvestilo o izbiri prejeli v predpisanem roku.

Letošnji nagrajenci Mestne občine Kranj z županom Boštjanom Trilarjem / Foto: Tina Dokl

Direktorica bo Senja Vraber

V drugi polovici decembra naj bi z delom začela nova direktorica kranjske občinske uprave Senja Vraber.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Kranjska občina bo imela direktorico občinske uprave. To bo univerzitetna diplomirana komunikologinja Senja Vraber, trenutno izvršna direktorica MIK Celje, prej pa je bila zaposlena pri Toyoti Adria kot direktorica marketinga in prodaje.

»Vraberjeva izpolnjuje vse razpisne pogoje. V izbirnem postopku se je izkazala kot najustreznejša in najbolj usposobljena za to delovno mesto. Ima izkušnje z vodenjem organizacij s podobnim številom zaposlenih, kot jih šteje uprava Mestne občine Kranj. Odlično pozna pripravo in izvrševanje proračunov, procesov kontroline, procesov reorganizacije in upravljanja s človeškimi viri. S svojimi vodstvenimi kompetencami bo

Senja Vraber

zagotovila, da bo delo občinske uprave učinkovito in transparentno ter tako najboljše servis za občane in poslovne subjekte,« pojasnjujejo na kranjski občini, kjer so sicer na razpis za direktorja občinske uprave

dobili kar enaintrideset prostih.

Vraberjeva prihaja iz Ljubljane, za direktorico občinske uprave bo imenovana za pet let, delo pa bo predvidoma nastopila v drugi polovici decembra.

Na skupščini le imenovanje nadzornika

Kranj – Uprava Gorenjske banke je na zahtevo dveh delničarjev – Zavarovalnice Triglav in Telekom Slovenija – sklicala za torek, 16. decembra, skupščino delničarjev z eno samo (vsebinsko) točko dnevnega reda: imenovanje člana nadzornega sveta. Delničarja, ki imata skupno več kot 5-odstotni delež v banki in torej izpolnjujeta pogoj za sklic skupščine, predlagata za novega člana nadzornega sveta Davida Benedeka, ki je zaposlen v Zavarovalnici Triglav kot direktor službe za upravljanje odvisnih družb in hkrati tudi kot izvršni direktor holdinške družbe Triglav INT. Po izobrazbi je magister poslovnih ved in ima šestnajst let delovnih izkušenj v bančništvu, od tega deset let na vodilnih delovnih mestih. Gorenjska banka ima zdaj šest članov nadzornega sveta, po statutu pa jih ima lahko od pet do sedem. Delničarja predlagata imenovanje dodatnega člana zaradi aktualnih izzivov, ki čakajo banko.

sij | suz

Podjetje SUZ, d. o. o., Jesenice vabi k sodelovanju novega sodelavca/-ko za delovno mesto:

STRUGAR (M/Ž)

VAŠE NALOGE BODO:

- struženje na klasični stružnici,
- rezkanje na rezkalnem stroju,
- delo na vrtnem stroju,
- pomoč pri vzdrževalnih delih v delavnici SP,

OD VAS PRIČAKUJEMO:

- IV. stopnjo izobrazbe strojne ali metalurške smeri,
- 3 leta izkušenj iz struženja in rezkanja,
- samoiniciativnost, delavnost, natančnost, vestnost.

NUDIMO VAM:

- zaposlitev za nedoločen čas s poskusno dobo,
- zaposlitev za polni delovni čas,
- večizmensko delo.

Pisne prijave s priloženimi dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: SUZ, d. o. o., Jesenice, kadrovska služba, Cesta Borisa Kidriča 44, 4270 Jesenice ali na elektronski naslov: tanja.avgustin@suz.si.

Odpri visokotehnološki center CNC-tehnologij

V Medpodjetniškem izobraževalnem centru Kranj so v sredo prejeli uradni certifikat za prvi Haas Technical Education center v Sloveniji.

MATEJA RANT

Kranj – Povezovanje med podjetjem Haas, vodilnim svetovnim proizvajalcem obdelovalnih strojev CNC, in Šolskim centrom Kranj je zagotovilo, da bo gorenjska regija v bližnji prihodnosti pridobila veliko število visoko usposobljenih strokovnjakov s področja CNC-tehnologij, je ob tej priložnosti poudaril Bert Maes, ki v podjetju Haas skrbi za sodelovanje s šolami. To pa je pogoj za gospodarski razvoj te regije, je dodal. Šolski center Kranj je tako postal prvi visokotehnološki center CNC-tehnologij v Sloveniji, vključen v široko mrežo Haasovih izobraževalnih centrov po svetu. V izobraževalnem centru CNC-tehnologij po besedah direktorja Šolskega centra Kranj ponujajo izobraževanje ne na didaktičnih,

Bert Maes iz podjetja Haas (levo) je direktorju Šolskega centra Kranj Jožetu Drenovcu izročil HTEC certifikat. / Foto: Gorazd Kavčič

ampak realnih strojih, s katerimi se potem dijaki in drugi udeleženci njihovih izobraževanj srečajo v proizvodnji podjetij. Dodal je še, da si na področju CNC-tehnologij nenehno prizadevajo

nadgrajevati in posodabljanje izobraževalne programe. »Naš cilj je postati najmodernejši in najnaprednejši izobraževalni center sodobnih CNC-tehnologij v Sloveniji,« je končal Drenovec.

Priključitev do novega leta

Do 1. januarja 2015 se mora okoli 350 gospodinjstev v občini Preddvor priključiti na kanalizacijsko omrežje, skrajni rok za priklop je marec.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Preddvor – Z občinske uprave so k priklopu pozivali že od letošnje pomladi, občinski svet še v prejšnji sestavi pa je sprejel tudi odlok, v katerem je določen komunalni prispevek. Pri izračunu sta med drugim upoštevani velikost stavbe in bruto površina pod tlorisom objekta in na osnovi podatkov iz geodetske uprave (GURS) so občanom najprej poslali informativne izračune, kolikšen bo njihov komunalni prispevek, je na zadnji seji občinskega sveta poročal direktor občinske uprave Marko Bohinec. Ker

pa uradni podatki GURS-a niso najboljši, so občane povabili, naj pridejo to urediti na občino s svojimi dokazljivimi podatki. Z usklajevanjem podatkov so se ukvarjali kar mesec dni.

Sedaj imajo izračune, ki so primerljivi z drugimi občinami, tudi ljudje so z njimi večinoma zadovoljni, povprečni komunalni prispevek pa se giblje med 800 in tisoč evri, je na seji povedal Bohinec. Omogočajo tudi plačilo na tri obroke brez obresti: prvi obrok v višini 40 odstotkov celotnega zneska morajo občani poravnati februarja, preostala dva julija in

novembra. Obvezen priklop je 1. januarja 2015, kdor se tedaj še ne bo mogel, pa se bo moral do marca. Svetnika Janeza Broliha je zanimalo, zakaj se pri odmeri komunalnega prispevka med občinami pojavljajo razlike, in dobil odgovor, da se ta določa po vrednosti investicije v kanalizacijske sisteme. Od tega zneska se odštevajo nepovratna (evropska) sredstva in prehodna vlaganja, nato pa se to razdeli na število priključenih gospodinjstev. Morebitne popuste lahko da še občina, v Preddvoru so se odločili za 25-odstotni popust.

Spomnili so se Maistrovih borcev

RINA KLINAR

Jesenice – Desetič zapored se je Veteranski pevski zbor Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Zgornja Gorenjska z gosti novembra spomnil generala

Rudolfa Maistra in Maistrovih borcev v kraju, kjer je bil doma in je tudi pokopan Simon Sodja, Maistrov borec in častni občan Občine Jesenice leta 1998. Dirigent zboru Franc Podjed je za ta koncert uglasbil večino

Maistrovih pesmi, saj je bil Rudolf Maister ne le general in domoljub, ampak tudi pesnik.

V kulturnem programu je zapel tudi otroški zbor podružnične osnovne šole na Blejski Dobravi

TERME LENDAVA

SAVA HOTELS & RESORTS

KAJ SE BO DOGAJALO?

ČETRTEK
16.30: poskusimo nekaj novega: izdelava izdelkov iz slame
19.30: zabavajmo & družimo se: turnir v pikadu, balinanje, igre z žogo ...

PETEK
10.00: zapešimo skupaj: plesna delavnica standardnih plesov
13.30: raziskujemo mesto: voden sprehod po Lendavi z ogledom znamenitosti in sproščena kava v posebnem ambientu Kulturnega doma
16.00: živimo zdravo: predavanje o zdravem prehranjevanju za odlično počutje
19.30: zabavajmo se: živa plesna glasba z nastopom udeležencev plesne delavnice standardnih plesov in folklorne skupine Term Lendava

SOBOTA
10.00: raziskujemo okolico: pohod po Lendavskih gorah z degustacijo lendavskih vin v Hiši vina Cuk
13.30: vaše telo vam bo hvaležno: predstavitev in testiranje gelov kolekcije Lyndva - za zdrave sklepe in proti fizični utrujenosti
16.00: doživimo lokalno: babičina kuhinja-delavnica peke perecov
19.30: zabavajmo se: tombola BINGO z bogatimi nagradami

MIT: V TOPLICAH SE SAMO POLEŽAVA.
Dejstvo: Terme Lendava so aktivna destinacija!

PO SVEŽO ENERGIJO IN NOVA DOŽIVETJA V TERME LENDAVA

Kjer boste začutili zdravilno moč narave...

MESEČNO SREČANJE MLADIH PO SRCU

Cena na osebo / 3 noči 11. 12. - 14. 12. 2014,
15. 01. - 18. 01. 2015,
05. 02. - 08. 02. 2015

Hotel Lipa *** 129 €

Turistična taksa in prijavnina nista vključeni v zgoraj navedeni ceni in se plačata posebej. Ni doplačila za enoposteljno sobo.

Vključeno: polpenzion (samopostrežni zajtrk in večerja), neomejeno kopanje ter nočno kopanje v petek in soboto do 23.00 ure, uporabo kopalnega plašča, celotna vsebina animacijskega programa

Dodatne informacije in rezervacije:

☎ 02 512 22 00

✉ info.shr@sava.si

🌐 www.shr.si

Natančno skozi proračun

Ker je od enajstih občinskih svetnikov v Preddvoru kar sedem novih, so jim tokrat zelo natančno predstavili osnutek občinskega proračuna. Pojasnili so jim tudi, kako država občinam izračunava primerno porabo in določa povprečnino.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Preddvor – V letu 2015 računajo na 7,1 milijona prihodkov, odhodkov bo za 8 milijonov, iz prejšnjega leta imajo privarčevanega za skoraj milijon evrov, smo razbrali iz osnutka občinskega proračuna. Iz državnih in evropskih virov bodo dobili 3,8 milijona evrov. Zato župana Mirana Zadnikarja ne skrbi izvedba evropskega projekta urejanja infrastrukture v občini, tudi zaradi skoraj milijonskega prihranka. Boji pa se, koliko se bo projekt podražil zaradi dodatnih del, ki jih nameravajo opraviti ob urejanju kanalizacije in cest, denimo pločnikov in javne razsvetljave, ki so strošek občine.

Svetniki so prislunhili detajlni razčlenitvi proračunskih postavk, v razpravi pa je Janez Brolih predlagal, da bi za vse projekte naredili terminski plan, kako se bodo v tem mandatu izvajali, Darja Delavec pa dodala, naj bi določili tudi prioritete. Župan Miran Zadnikar je menil, da bi to lahko zajeli v načrte razvojnih programov, o čemer naj bi se pogovorili skupaj s člani odborov. Direktor občinske uprave Marko Bohinec pa je razmišljal, da bi bilo morda smiselno izdelati strategijo razvoja občine, kar so poskusili že pred dobrim desetletjem,

a je niso nikoli sprejeli. Primož Bergant je dejal, naj občina vse sile usmeri v projekte, ki jih financira Evropska unija, češ da si ne morejo privoščiti, da bi ta denar izgubili, saj bi bili tako blokirani vsi drugi projekti. Poudaril je tudi, da za vas Kokro v proračunu ni namenjenega prav veliko denarja, in opozoril, da bodo od centrov bolj oddaljeni kraji morali v prihodnje poskrbeti za odvajanje in čiščenje odpadnih voda z malimi čistilnimi napravami. Župan je odvrnil, da je občina v minulih letih vlagala tudi v Kokro. Za obnovo vseh cest v Kokri in za ureditev vaškega središča pa so računali tudi na denar z evropskega kmetijskega razpisa, vendar so žal izpadli. Projekti pa so pripravljene, je zatrdil Zadnikar. O čistilnih napravah, ki naj bi jih zagotovili v vaseh, kjer se ne morejo priklopiti na javne kanalizacijske sisteme, pa je dejal, da jih bo občina sofinancirala, ko enkrat konča sedanje infrastrukturne projekte. Naj pa ljudje nikar ne hitijo, saj se utegne zgoditi, da bo Evropska unija rok, do katerega morajo tudi v teh krajih poskrbeti za čistilne naprave, z leta 2017 prestavila v leto 2020. Janez Brolih je ob tem predlagal, naj bo to predmet bližnjih zborov krajanov.

V Zavrhu dali prednost obnovi ceste skozi vas

Na zboru krajanov v Zavrhu so županu Nejcu Smoletu in občinski upravi postavili vrsto zahtev, kaj vse je treba urediti v njihovem kraju, a so se na koncu uskladili, da se najprej lotijo obnove ceste in vodovoda.

V Zavrhu so sklicali zbor krajanov, da bi občino opozorili na številne probleme, ki jih pestijo že vrsto let. / Foto: Primož Pičulin

MATEJA RANT

Zavrhu – Zbor krajanov so v sredo v Zavrhu sklicali z namenom, da bi opozorili na komunalno problematiko v njihovem kraju, obenem pa so odločili o ustanovitvi vaške skupnosti Zavrhu. Med najbolj perečimi problemi so izpostavili povsem dotrajano cesto skozi Zavrhu, tako da so na koncu sprejeli sklep, da bodo to reševali prednostno. Na občino so naslovili zahtevo, da v proračunu za prihodnje dve leti zagotovijo denar za ureditev vodovoda in hkratno sanacijo ceste.

Občinski upravi so predstavili še vrsto drugih težav,

s katerimi se soočajo, kar jih je tudi spodbudilo, da so začeli razmišljati o večji samostojnosti z ustanovitvijo vaške skupnosti. Prepričani so namreč, da so znotraj krajevne skupnosti Pirniče v preteklih letih kar pozabili nanje. Zadnjih trideset let, so poudarili, se v njihov kraj ni vlagalo čisto nič, čeprav že vrsto let opozarjajo na dotrajano cesto Spodnje Pirniče-Zavrhu, potrebo po ureditvi avtobusnega postajališča pri nekdanji Lipi, nujno ureditev ceste Pirniče-Smlednik in problematiko parkiranja obiskovalcev Šmarne gore. Izrazili so

še zahtevo po obnovi ceste skozi vas Zavrhu, sočasno s tem pa naj bi uredili tudi vodovod in kanalizacijo ter zgradili vodohran. Župan Nejc Smole je priznal, da se v preteklih letih res ni veliko vlagalo v Zavrhu, a vsega naenkrat ne bo mogoče nadoknaditi. Denarja za investicije v prihodnjih dveh letih ne bo veliko, zato bomo pozvali svete krajevnih skupnosti, naj postavijo prioritete, in bomo poskušali temu slediti. Le tako bomo lahko sredstva, ki so na voljo, uravnoveženo razporedili po vsej občini. Krajanje so se po skoraj triurni razpravi zedinili, da je

najbolj nujno najprej urediti cesto skozi Zavrhu, sočasno pa naj bi obnovili tudi vodovod, da ne bi potem znova vsega prekopali. Zato so na zboru krajanov oblikovali tudi gradbeni odbor, ki bo skrbel za komunikacijo z občino pri izpeljavi te investicije.

Ker jim je župan obljubil, da se bodo trudili v prihodnje bolj upoštevati predloge krajevnih skupnosti, večina krajanov potem ni podprla ustanovitve vaške skupnosti Zavrhu. So pa pozvali župana, da občinskemu svetu predlaga ustanovitev posvetovalnega telesa, ki bo zastopal interese Zavrhu.

Športno dvorano bo upravljala občina

SIMON ŠUBIC

Šenčur – Občina Šenčur bo z novim letom od Osnovne šole Šenčur prevzela upravljanje šenčurske športne dvorane. Po besedah župana Cirila Kozjeka so se za ta ukrep odločili v soglasju z vodstvom šole, njegov glavni namen pa je zagotoviti večji nadzor nad upravljanjem športnega objekta, zgrajenega pred dvanajstimi leti. »Želimo več nadzora nad upravljanjem dvorane. Slej ko prej bodo potrebne večje investicije v dvorano, saj je objekt star že dvanajst let,« je župan povedal občinskemu svetnikom, ko jih je seznanil o prenosu upravljaljskih pravic.

Na vprašanje, kaj bo občina s prenosom upravljanja pridobila in kakšne bodo

posledice za šolo, je Kozjek odgovoril, da se za uporabnike dvorane, tako tudi za šolo kot največjega uporabnika, ne bo spremenilo nič. »Naši športniki imajo dvorano v brezplačnem najemu in tako bo ostalo. Tudi šola bo dvorano uporabljala kot do sedaj. Razlika bo le v tem, da bo po novem občina razporejala termine najemnikom dvorane, in ne šola,« je pojasnil. Skupaj s prenosom upravljanja na občino bo ta zaposlila tudi vzdrževalca športne dvorane. »Plača vzdrževalca naj bi se pokrila s prihodki od najemnin za dvorano, ki jih je okoli dvajset tisoč evrov na leto,« je še dejal župan. Podoben ukrep se pripravlja tudi za preostali del športnega parka v Šenčuru.

Koncert in pogostitev
PODARJENO SRCU

v petek, 12.12. 2014, ob 20.00 uri
Kongresni center Brdo pri Kranju

Koncert in pogostitev
PO DOMAČE NA KRANJSKEM RADIU

v soboto, 13.12. 2014, ob 19.00 uri
Kongresni center Brdo pri Kranju

Aleksander Mežek
Manca Izmajlova
Prifarski muzikanti
Oto Pestner
Andrej Šifrer
Modrijani
Stand up komik
APZ France Prešeren Kranj
Rudi Bučar

SE
VIDIMO!

Ognjeni muzikanti
Ansambel Viharnik
Trio Šubic in
Fantje s Praprotna
Dejan Vunjak
Ansambel Vrisk
Ansambel Trgovci
Jodelexpress in Brigita
Carmen Manet
Franc Pestotnik - Podokničar

PREDPRODAJA VSTOPNIC po 24 EUR:
Radio Kranj, Hotel Brdo,
Poslovalnice Alpetour Potovalna agencija

Na Šutni zaživela Hiša keramike

Člani KUD Hiša keramike, zakaj pa ne majolika želijo s svojim odprtim ateljejem na Šutni ohraniti spomin na nekdanj slovitto kamniško majoliko, Kamnik pa spremeniti v mesto keramike.

JASNA PALADIN

Kamnik – Kamničani se nočejo sprijazniti s tem, da nekdanj slovitih majolik v domačem mestu ne izdelujejo več. Podjetje Eti Svit je proizvodnjo beloprstene keramike uknilo že pred nekaj leti, večina kalupov za izdelavo majolik in drugih izdelkov pa je romala v zasebno last v Topolščico.

Številne pobude o oživitvi proizvodnje in ureditvi prostora, ki bi pripovedoval zgodbo kamniške majolike, so ostale neuresničene, pred dnevi pa je mnoge razveselila novica, da se je v Kamniku ustanovilo društvo, ki majoliki namerava posvetiti vso zaslužno pozornost. Člani so društvo poimenovali Kulturno umetniško društvo Hiša keramike, zakaj pa ne majolika, prostore za svoj odprti atelje pa so našli na Šutni. »Gre za zgodbo našega mesta, ki je prepleteno z

Društvo Hiša keramike, zakaj pa ne majolika je ustanovilo osem keramikov iz Kamnika in okolice / Foto: Občina Kamnik

gline in keramiko. V društvu imam vizijo, ki si jo želimo uresničiti v prihodnjih

petih letih. Želimo namreč, da Kamnik postane mesto keramike in kot tako svoje

mesto najde na zemljevidu Slovenije in Evrope. Majolika je Kamničanom veliko

pomenila in njene zgodbe ne smemo izpustiti iz mesta, ne smemo je spregledati, ker gre preprosto za identiteto našega kraja. V društvu si želimo ohraniti tudi značilne poslikave ter lončarstvo in pečarstvo, ki je bilo včasih na Kamniškem močno prisotno. A ne bomo nostalgični. Dediščino bomo nadgrajevali za današnje potrebe, sodelovali bomo tudi z oblikovalci in umetniki, pričakujem krasno sodelovanje,« je bila ob predstavitvi društva in na odprtju Hiše keramike na Šutni optimistična podnebna projekta Tatjana Hlačer.

Hiša keramike bo atelje odprtega tipa. Obiskovalci bodo ob obisku lahko izdelali zanimivosti o zgodovini majolik, keramike bodo lahko opazovali pri delu, organizirali bodo tudi delavnice, vse izdelke pa je mogoče tudi kupiti.

V knjižnici za otroke

Kranj – Mestna knjižnica Kranj vabi otroke in njihove starše na ogled lutkovne predstave Zimske radosti, v kateri bo medvedek Jaka s pomočjo prijateljev postavil sneženega moža. Predstava bo v torek ob 17.30 uri v dvorani knjižnice. V četrtek bo ob 17. uri potekala delavnica Zmajeslovje. Pogovarjali se bodo o slovenskih ljudskih pripovedkah in legendah o zmajih, spoznali vedo zmajeslovje, družbo pa jim bo delal čisto pravi legvan. Na tradicionalni delavnici Čarobni prstki, ki je primerna za predšolske otroke skupaj s starši in osnovnošolce, pa bodo v ponedeljek od 17. do 19. ure izdelovali božične vence.

Drevo bodo letos podarili Lužani

Šenčur – Občina Šenčur vabi občane, da se danes ob 15.30 pridružijo tradicionalni postavitvi in blagoslovitvi božično-novoletnega drevesa, ki bosta potekali v središču Šenčurja. Letošnje drevo bodo podarili krajanje Luž, ki bodo predajo drevesa izdelali na igrišču pred gasilskim domom na Lužah.

Praznični teden v Štacionu

Uporabniki, mentorji in prostovoljci iz Dnevnega centra Štacion so ta teden pripravili Hišni sejem in pokazali izdelke, ki so jih naredili v okviru številnih delavnic.

JASNA PALADIN

Kamnik – V Štacionu, dnevnem centru za odrasle osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, ki deluje v okviru Centra za socialno delo Kamnik in ob finančni podpori Občine Kamnik, se vsak dan povprečno zbere okoli dvajset uporabnikov.

Udeležujejo se vrste delavnic – od kuhanja in šivanja, telovadbe in balinanja,

do pogovorov in učenja socialnih veščin, zelo priljubljene pa so tudi tiste, na katerih ustvarjajo iz različnih materialov. In enkrat letno je čas, da svoje izdelke, sploh če so navdse primerni kot darilo, predstavijo tudi širši javnosti. »Hišni sejem smo prvič pripravili že lansko leto, in ker je bil zelo dobro sprejet, smo ga ponovili tudi letos. Najverjetneje bo zdaj postal tradicionalen, saj uporabnikom

ogromno pomeni, da razstavijo stvari, ki so jih izdelali sami. Zelo so ponosni, da so ti izdelki vseč tudi drugim, da so uporabni. Tako močno pridobijo na občutku koristnosti in samozavesti,« nam je povedala vodja centra Anja Koželj in dodala, da bodo zbrane prostovoljne prispevke namenili za svoje programe in nakup materiala, iz katerega bodo lahko ustvarjali tudi prihodnje leto.

Uporabniki, mentorji in prostovoljci iz Dnevnega centra Štacion prvi dan Hišnega sejma

Advent v Celovcu

Predbožični čas ima prav poseben čar. Advent pa je še posebno prijeten v Celovcu, kjer čaka obiskovalce marsikaj zanimivega. Tako bo sprehod po mestu ali pa nakupovanje resničen užitek. Še posebno lepo pa bo na božični tržnici, ki bo tudi letos na Novem trgu (Neuer Platz).

Prijetno predbožično vzdušje vlada tudi na drsališču na Novem trgu (Neuer Platz), kjer se najraje zadržujejo otroci. Na božični tržnici pritegne veliko pozornosti tudi hitri vrtiljak. V neposredni bližini pa različne živalce čakajo, da jih pridete pobožat.

Če iščete ustrezna darila, je Stolni trg (Domplatz) zagotovo pravo mesto. Tam koroški umetniki in rokodelci od 4. decembra naprej predstavljajo svoje izdelke. Zopet pa bo zaživela tudi vzhodna obala Vrbskega jezera. Od 30. novembra naprej čaka tu obiskovalce nepozabna zimska pravljica dežela Winter-Wonderland.

Božična tržnica na Novem trgu (Neuer Platz)
od 22. novembra do 24. decembra 2014, vsak dan od 9.30 do 23.00

Adventna tržnica za Stolnem trgu (Domplatz)
od 4. do 21. decembra 2014, od četrтка do nedelje od 11.00 do 18.00

Čarobni adventni čas na vzhodni obali Vrbskega jezera
poteka ob vseh adventnih koncih tedna in tudi 8. decembra od 13.00 do približno 18.00

Klagenfurt Tourismus
Neuer Platz 1, Rathaus / Novi trg, Mestna hiša
A-9020 Klagenfurt am Wörthersee
Celovec ob Vrbskem jezeru
tel.: +43/(0)463/537 22 23
tourismus@klagenfurt.at
www.klagenfurt-tourismus.at

Klagenfurt
am Wörthersee

Povsod je lepo, a najlepše je na Gorenjskem

Sonja Cekova Stojanoska je prevajalka in tolmačka ter sourednica knjige Iz jezika v jezik, Antologije sodobne manjšinske in priseljske književnosti v Sloveniji, ki so jo ob koncu novembra predstavili tudi v Mestni knjižnici Kranj.

MONIKA KERN

Rojeni ste v Kranju, živite v Ljubljani, po rodu ste Makedonka. Kje vam je najljubše?

»Rojena sem bila v kranjski porodnišnici. Brezskrbna leta otroštva sem preživela najprej v okolici Kranja, v Srednjih Bitnjah, nato v blokovskem naselju Planina v Kranju, kasneje pa se je naša družina preselila na Visoko pri Kranju. Po obeh starših sem Makedonka, včasih se pošalim in rečem, da še po možu. V Sloveniji se dobro počutim in imam tako dve domovini. S svojo družino živim v Ljubljani, vedno pa jasno in glasno povem, da je povsod lepo, a ni je čez Gorenjsko.«

Ste prevajalka in tolmačka za makedonski, srbski, hrvaški in bolgarski jezik. Kaj vam je najbolj všeč pri tem poklicu?

»Kranjska gimnazija je bila odlična odskočna deska za študij na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kjer sem

v Makedoniji, Bolgariji, na Hrvaškem, Češkem in na Danskem. S konsekvativnim in simultanim tolmačenjem se poklicno ukvarjam že od leta 2003. Začela sem pri vladni prevajalski službi, leta 2005 pa sem ustanovila tudi podjetje. Poklic prevajalca oz. tolmača zaznamuje vsakodnevni adrenalin, vznemirjenje ob pričakovanju vsakega

»Poklic prevajalca oz. tolmača zaznamuje vsakodnevni adrenalin, vznemirjenje ob pričakovanju vsakega dogodka posebej. Vsak dan je zgodba zase, vsak pisni prevod svojevrsten izziv, pri tolmačenju pa gre, kljub odličnim in številnim izkušnjam, vsakič za neponovljiv trenutek.«

dogodka posebej. Vsak dan je zgodba zase, vsak pisni prevod svojevrsten izziv, pri tolmačenju pa gre, kljub odličnim in številnim izkušnjam, vsakič za neponovljiv trenutek. Stres ob delu je sicer precej potenciran, nikoli ne veš, kaj te čaka, a je zadovoljstvo po

narediti še kaj za dušo, svojevrstno in obenem največje zadoščenje pa mi že dobra štiri leta predstavlja moja hčerka. In kot sama pravi – poljub in objem je najlepše darilo za vsakogar. Leta 2007 sem skupaj s prijatelji v Ljubljani ustanovila tudi Makedonsko folklorno skupino Kalina, kjer pojemo, plešemo, ustvarjamo in gra-

dimo svojevrsne kulturne mostove med slovensko in makedonsko kulturo, jezikom in folkloro v najširšem pomenu besede. Sem vodja skupine, obenem pa tudi koreografinja in vodja otroške skupinice, kjer skozi igro otroke učim makedonščino. Kulturno delovanje makedonske diaspore v Sloveniji pa spremljam in soustvarjam že od leta 1992.«

Književnost pa ustvarjate tudi sami?

»Prvi poskusi pisanja poezije so se pojavili že petem razredu osnovne šole,

Sonja Cekova Stojanoska / Foto: Gorazd Kavčič

kasneje v srednji sem pisala nekoliko več, takrat pa je nastala tudi moja prva enodejanka Učenec. Pišem pa tako v slovenščini kot tudi v materinščini – makedonščini. Za mojo poezijo pravijo, da je lirski, začinjena z neko (samo)kritičnostjo individualnega in kolektivnega notranjega in zunanega sveta. V kratkih zgodbah se rada dotikam vsakdanjih dogodkov slehernika, ki pa skozi prizmo različnih zornih kotov dobivajo svoje dimenzije. V zadnjih letih je nastalo tudi nekaj pravljič za otroke. Trenutno

sta v postopku pretvarjanja v knjižno obliko pesniška zbirka in pravljičica za otroke.«

Kakšen je vaš prispevek k novi antologiji, ki je maja izšla pri Društvu slovenskih pisateljev (DSP)?

»Knjiga z naslovom Iz jezika v jezik, Antologija sodobne manjšinske in priseljske književnosti v Sloveniji je letošnji projekt DSP, sofinanciran tudi s strani EU, je pa tudi del projekta Vilenica. Glavna urednica Antologije je dr. Lidija Dimkova. Gre za prvo tovrstno

antologijo v Sloveniji, v njej pa je zastopanih 33 avtorjev. Izbor je potekal preko posebnih delavnic s 25 ocenjevalci del, vsa dela imajo visoko literarno vrednost. Antologija je bila predstavljena na Sejmu slovenske knjige, na Vilenici, Forumu Tomizza, v Cankarjevem domu in številnih drugih literarnih dogodkih v Sloveniji in tujini. Sama sem bila v projekt vključena kot sourednica za makedonski jezik, ocenjevalci pa so v antologijo vključili tudi sedem mojih pesmi. Antologija vsebuje tako izvirnike kot tudi slovenske prevode.«

V NOČI
IZ 10. NA 11.
DECEMBER
OB 00:01

POLNOČNA
PREDSTAVA

CINEPLEXX KRANJ

CINEPLEXX
NAŠ SVET KINA.
OD LETA 1967.

GG | IZLET // ponedeljek, 15. decembra 2014

NOVOLETNA KAMNIK IN LJUBLJANA TER OGLEDE TISKARNE, KJER TISKAMO GORENJSKI GLAS

Tokrat bomo na Glasovem izletu spoznali dve novoletno okrašeni mesti, veliko in belo Ljubljano ter majhen in simpatičen Kamnik, ki je bil včasih celo pomembnejši od Ljubljane. Ogleдали si bomo gradova obeh mest, obiskali novoletno okrašeni mestni jedri in iskali podobnosti ter razlike med njima. Obiskali bomo tudi tiskarno in spremljali tisk časopisa Gorenjski glas. Navdušeni boste nad hitrostjo in velikostjo tiskarskega stroja. Podarili vam bomo en izvod časopisa, ki bo izšel šele naslednji dan. Seveda bomo poskrbeli tudi za dobro hrano.

Vljudno vabljeni!

Odhod avtobusa:

ob 8.10 z AP Radovljica, ob 8.35 z AP Creina,
ob 8.45 z AP Mercator Primskovo, ob 9.10 z AP Škofja Loka

Cena izleta je 29 EUR.

Cena vključuje: prevoz, voden ogled Kamnika in Ljubljane, voden ogled dveh gradov, ogled tiskarne, okusno kosilo v Gostilni Pri planinskem orlu, malico.

Za rezervacijo čim prej pokličite na tel. št.: 04/201 42 41, se oglasite osebno na Bleiweisovi 4 v Kranju ali pošite na: narocnine@g-glas.si.

Za odjave, ki prispeje kasneje od četrteka, 11. decembra 2014, zaračunamo potne stroške.

Gorenjski Glas

GG mali oglasi

E-POŠTA: malioglas@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 47
www.gorenjskiglas.si

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLED

Pred pozabo ohranjanja zgodovino Medvod

Samostojni kulturni delavec Boris Primožič že več kot dve desetletji skrbno zbira stara pričevanja o preteklosti svojega kraja na podlagi ohranjenih zapisov in fotografij.

MATEJA RANT

Stare fotografije, pravi Boris Primožič, so ga zanimale že od nekdaj, saj je odraščal v družini samih fotografov. S fotografijo se je od zgodnjih dvajsetih let prejšnjega stoletja ukvarjal njegov dedek, kasneje pa tudi oba njegova starša in stric. Njihove fotografije in stare negative na steklu si je z zanimanjem ogledoval in postalo mu je žal, ker so se te stare fotografije, ki so prikazovale življenjski utrip v kraju skozi zgodovino, začele izgubljati. Zato sta s starim Medvoščanom Vladimirjem Bertonclem v devetdesetih letih prejšnjega stoletja ustanovila zgodovinsko društvo v Medvodah, ki je imelo na začetku več kot dvajset članov. A počasi sva ostala sama. Sama sva zbirala fotografije, postavljala razstave. S tem je bilo ogromno dela,“ se spominja Primožič. A čeprav je društvo potem zamrlo, sta vsak zase še naprej zbirala gradivo o zgodovini Medvod.

Veliko predvsem slikovnega materiala je našel že v arhivu dedka, mame in očeta. Vs ega mi še do danes ni uspelo urediti,“ je priznal, saj njegov oče ni imel navade, da bi na fotografije zapisal letnice in druge pomembne podatke. On je imel namreč vse to v glavi. “Zdaj poskuša s pomočjo

starejših Medvodčanov razpoznati kraje, čas in osebe na fotografijah. T ake stvari želim zapisati, da bo ostalo za zanamce, kako so bile Medvode videti nekoč in s čim so se ljudje ukvarjali.“ Zasnoval je projekt ohranjanja kulturne dediščine na območju Medvod. Cilj projekta je po Primožičevih besedah pridobivanje informacij ter katalogiziranje in arhiviranje podatkov o obstoječem pisnem in slikovnem gradivu o zgodovini Medvod, od fotografij in razglednic do časopisnih člankov in drugih dokumentov. K sodelovanju je želel pritegniti tudi mlajše generacije. Za domoznanski krožek sta s prijateljem Andrejem Petkom uspela navdušiti nekaj učencev Osnovne šole Medvode, ki pa se ni dolgo obdržal. Tudi to je bil razlog, da je pred tremi leti vzpostavil spletno stran <http://www.kdmedvod.com>, na kateri je vse do zdaj zbrano gradivo predal brezplačno na razpolago tudi za splošno uporabo – za ogled, izobraževanje in nadaljnje raziskovalno delo.

Ta čas je na spletni strani zbranih več kot sto starih fotografij, pripravljenih za objavo pa ima še okrog sto novih. Z njihovih priprav, je poudaril, ima ogromno dela, saj vedno naredi reprodukcije. Orig inala nočem vzeti ljudem, ker je to

»Usodna« fotografija Frana Saleškega Finžgarja (okoli leta 1937)

spomin. “Prav tako gradiva ne odkupuje, ampak ga po katalogiziranju vrne lastnikom. Stare fotografije je potrebno tudi popravljati, saj so pogosto strgane, umazane ali kako drugače poškodovane. A popravim jih le toliko, da so še verodostojne in torej čim bolj podobne originalu,“ je razložil in dodal, da mu posamezna fotografija vzame tudi uro ali celo uro in pol časa, da jo obdela. L ahko je recimo kakšna praska čez obraz in moram obraz narisati nazaj, a ga pri tem ne smem popačiti. “Pri tem si pomaga s posebnim programom. Ker se s tem ukvarjam neprofitno, sem ga od nekega ameriškega podjetja dobil brezplačno.”

Zbral je že tudi veliko pisne dokumentacije. S ponosom pokaže svojo zadnjo pridobitev, to je spored vseh filmov v kinu Medvode od leta 1958 naprej, ki ga je pred uničenjem rešil iz smeti. I z teh dokumentov je mogoče razbrati tudi, koliko ljudi je bilo na posamezni predstavi in koliko denarja so zaslužili. Danes je skoraj nepojmljivo, da si je v tistih časih tri predstave v enem koncu tedna ogledalo kar 1100 ljudi.“

K načrtnemu raziskovanju in ohranjanju zgodovine Medvod, je pojasnil, ga je spodbudila zbirka v usnje vezanih knjig Frana Saleškega Finžgarja, ki jo je dobil od mame. Moj stari oče je bil njegov dvorni fotograf, zato so bile vse podpisane, zraven pa je bila še njegova fotografija, od katere se je ohranil celo negativ na steklu. Takrat sem se zavedel, da je to treba ohraniti. “Njegov moto je, da narod, ki nima zapisane zgodovine, lahko izgine. Prav ta fotografija ima zato zanj še posebno vrednost, prav tako pa fotografija z odprtja Napoleonovega spomenika v Ljubljani, ki jo je naredil njegov ded. Tudi negativ te fotografije se je ohranil na steklu. Ob tem sem se zavedel, kako so morali paziti na to, da se je ohranilo do danes. Če bi steklo počilo, bi vse izgubili,“ je končal Primožič.

Boris Primožič z negativom na steklu fotografije odprtja Napoleonovega spomenika

Že skoraj pozabljena zgodovina Medvod – nadomestni lesen most čez reko Soro v Medvodah po poplavih leta 1926. Na obeh straneh sta hišici, v katerih so pobirali mostnino.

Odkritje Napoleonovega spomenika v Ljubljani 13. oktobra 1929 – avtor posnetka je fotograf Franjo Dolenc, stari oče Borisa Primožiča.

Od petka do petka

Dogovor vlade in sindikatov, o Janševi pritožbi prednostno, hotel Kanin propada ... **Stran 18**

Aktualno

Davorin Jenko je uglasbil himno slovenskemu in srbskemu narodu. **Stran 20**

Pogovor

Petja Zorec – oblikovalka oblačil, asistentka na Naravoslovno tehniški fakulteti ... **Stran 21**

Od petka do petka

Premier Miro Cerar in glavna sindikalna pogajalca Drago Ščernjavič in Branimir Štrukelj ob parafiranju dogovora o varčevalnih ukrepih / Foto: T. K.

Predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Samo Hribar Milič pravi, da bodo na pogajanjih o novem socialnem sporazumu spet sodelovali, ko bo vlada umaknila napovedane dodatne obremenitve gospodarstva. / Foto: Tina Dokl

V soboto so izžrebali sedmico, vredno dobra dva milijona evrov. / Foto: Gorazd Kavčič

Sindikati se še odločajo

Večina sindikatov javnega sektorja se bo o podpisu dogovora o varčevalnih ukrepih za leto 2015, napovedanem za torek, odločala tik pred zdajci.

SIMON ŠUBIC

Dogovor vlade in sindikatov

Pogajanja med vlado in sindikati javnega sektorja so se v ponedeljek končala s kompromisom in parafiranjem dogovora o varčevalnih ukrepih za leto 2015. Izplen dolgotrajnih pogajanj, s katerim sta zadovoljni obe strani, je gledano z vladne pozicije pičel, saj so se poleg podaljšanja letošnjih ukrepov (razen zamrznitve napredovanj) dogovorili še za 20 do 40 milijonov evrov dodatnih ukrepov, vlada pa je sprva načrtovala dodatnih 127 milijonov evrov prihranka v javnem sektorju. Vladni predstavniki so pojasnili, da je bil tak dogovor skrajna možnost za konsolidacijo javnih financ, medtem ko so sindikati zadovoljni, da dodatnih obremenitev plač ne bo. Premier Miro Cerar, ki se je tudi udeležil parafiranja dogovora, je dejal, da sta obe pogajalski strani dokazali, da »znamo vsi skupaj z obojestranskim popuščanjem doseči pameten, dober in konstruktiven dogovor«. Minister Mramor pa je na vprašanje, kje bo vlada dobila razliko do načrtovanega prihranka v višini 127 milijonov evrov, odgovoril, da

imajo določene ideje, predloge pa bodo pripravili do rebalansa proračuna januarja oziroma februarja. Zadovoljna sta bila tudi vodji obeh sindikalnih pogajalskih skupin Branimir Štrukelj in Drago Ščernjavič. Za Štruklja je med drugim zelo pomembno, da se končuje odlaganje napredovanj, Ščernjavič pa je pristavil, da bodo najbolj veseli, ko takšnih dogovorov ne bo več. Vlado in sindikate sicer v torek čaka še podpis dogovora. Koliko od 38 reprezentativnih sindikatov bo pristopilo k podpisu, za zdaj še ni jasno, naj pa bi jih bilo dovolj za sklenitev dogovora.

GZS izstopila iz pogajanj

Za neprijetno presenečenje je ta teden poskrbela Gospodarska zbornica Slovenije (GZS), ki je sklenila prekiniti sodelovanje v pogajanjih o novem socialnem sporazumu, dokler ne bo vlada umaknila vseh napovedanih obremenitev gospodarstva, kot je sporočil predsednik GZS Samo Hribar Milič. GZS jezi, da se je vlada po eni strani praktično odrekla varčevanju v javnem sektorju, po drugi strani vztraja pri več kot 100 milijonih evrov dodatnih obremenitev, predvsem gospodarstva, kar ogroža številna delovna

mesta in odganja investitorje. »Vse to se dogaja v razmerah, ko je v javnem sektorju danes 3400 zaposlenih uslužbencev več kot v začetku krize leta 2008, po podatkih statističnega urada pa je v pravnih osebah, ki se pretežno financirajo iz javnih blagajn, celo 11.600 več zaposlenih; po drugi strani je v tem času v gospodarstvu več kot 90.000 manj zaposlenih,« izpostavljajo v GZS.

O Janševi pritožbi absolutno prednostno

Z ustavnega sodišča so v sredo sporočili, da bodo ustavno pritožbo Janeza Janše v zadevi Patria obravnavali absolutno prednostno. Zadevo se bo v preliminar- no obravnavo predložilo na plenum sodišča, ki bo odločil, ali zadevo sprejeti v obravnavo. Janšev zagovornik Franci Matoz je sicer prejšnji teden vložil ustavno pritožbo, v kateri predlaga, naj sodišče zadrži izvršitev sodbe, da bi lahko Janša nemudoma prišel iz zapora. V pritožbi se dosedanji odločitvi sodišča očitajo kršitve ustave glede enakega varstva pravic, pravice do sodne pravice, pravice do sodne pravice, domneve nedolžnosti, načela zakonitosti v kazenskem postopku in načela pravnega jamstva oziroma pravice do obrambe.

Propadanje hotela Kanin

Predsednik uprave družbe Hit Dimitrij Piciga se je ta teden odzval na zadnje očitke, da sta novogoriška družba oziroma on osebno kriva za propadanje bovškega hotela Kanin. Največji hotel v Bovcu, ki se je znašel v stečajni masi Hita Bovec, je namreč v zelo slabem stanju. Piciga pravi, da se ne on ne Hit ne čutita odgovorna za slabo stanje hotela, saj so v času likvidacije za njegovo vzdrževanje porabili okoli deset tisoč evrov. Ko je Hit Bovec na koncu pristal v stečaju, je bil hotel po ugotovitvah stečajne upraviteljice Sare Pušenjak še »v zadovoljivem stanju«, v postopku stečaja pa upniki (največji je NKBM) niso več želeli prevzeti stroškov za vzdrževanje objekta.

Imamo novega milijonarja

Slovenci smo v zadnjem tednu dobili novega milijonarja, ki pa je do bogastva prišel na pošten način, čeprav z vrhano mero sreče. Na sobotnem žrebanju lota Loterije Slovenije so namreč izžrebali sedmico, vredno dobrih 2,077 milijona evrov. Srečni dobitnik je zmagovalno kombinacijo vplačal v Ljubljani.

Slovenci v zamejstvu (432)

Zvezdica Zaspanka iz Šentjanža

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Mnoge od nas spominja na otroška leta preprosta pravljica o Zvezdici Zaspanki, ki jo je leta 1952 napisal Frane Milčinski - Ježek. Pripoveduje o zvezdici, ki je večer za večerom zaspala in se prepozno prižigala na zvezdnem nebu. Zaradi njene zaspanosti so se mornarji zgubljali na morskih širjavah, pesniki pa nikakor v večerih in nočeh niso našli rime. Boter Mesec se je hudo razjezil in je Zaspanko za kazen poslal na Zemljo, kjer je spoznala tudi strašnega razbojnika Ceferina, ki je imel namesto srca kamen in ni do nikogar kazal usmiljenja. Po srečanju z Zaspanko je postal dober človek, zaspala zvezdica pa je smela nazaj na nebesni svod.

To je vsebina pravljicne igre, ki so jo pod vodstvom na Koroškem živeče Kranjčanke Alenke Hain zaigrali

Vodja šentjanškega gledališča Martin Moschitz se je s skromnim darilom zahvalil igralcem.

člani Teatra, ki deluje pri Slovenskem prosvetnem društvu Šentjanž/St. Johann v Rožu. Šentjanški gledališčniki so pod njenim vodstvom v preteklih letih opozorili nase z nekaterimi odmevnimi in na gledaliških festivalih nagrajenimi predstavami. Zala in Ana Moschitz, Anja Hafner, Sara Knafel,

Maria Sukalia, Lina Schaefer, Taja Kristof in Hana Ogorevc so odlično odigrale svoje vloge. Za kostume je poskrbela Alenka Korla, za glasbo Miro Mueller in za luč Martin Moschitz, ki je duša šentjanškega gledališča in zna umirjeno, brez hitrice, rešiti tudi najtežje probleme. Zahtevnega izdelovanja

kostumov so se lotili v delavnici znanega šentjanškega krojača in dolgoletnega koroškega kulturnega delavca Hanzija Weissa. Po premieri 21. novembra in dveh ponovitvah na domačem odru bodo decembra Šentjanžani gostovali na koroških ljudskih šolah.

Konec novembra je bila v Ljubljani tradicionalna predstavitev slovenskega zamejskega športa v Avstriji

in Italiji ter na Madžarskem. Šport ostaja pomemben dejavnik ohranjanja slovenske zavesti in jezika v sosednjih državah, poleg tega pa so nekateri športniki slovenskih korenin v vrhu športa v državah, v katerih živijo. Najbolj znan je primer odbojarskega kluba Aich/Dob na Koroškem, ki tekmuje v ligi prvakov, biatlonke Dunje Zdouc in nordijskega kombinatorca Tomaža Drumla.

Da smo Slovenci res izvrstni pevci, je ponovno dokazalo tekmovanje koroških pevskih zborov v celovškem Domu glasbe. Moški pevski zbor Kralj Matjaž iz Libuč/Loibach pri Pliberku pod vodstvom Hannesa Košutnika je bil izbran za koroški zbor leta, najboljši koroški mešani zbor pa je postal zbor Oisternig iz Bistrice na Zilji/Feistritz an der Gail. V finalu je pel tudi zbor Bilka iz Bilčovsa/Ludmannsdorf. Leta 2012 je bil zmagovalni zbor Danica iz Št. Primoža/St. Primus.

Sveti Miklavž po svetu

Je Miklavž tudi drugod po svetu tako priljubljen kot pri nas? Odgovor pove, da je, zlasti v katoliških deželah, iz Nizozemske pa so ga že pred stoletji izvozili v Ameriko, od koder se je vrnil kot Santa Claus ali Božiček ...

MIHA NAGLIČ

Miklavž obdaruje v katoliških deželah

»Sv. Nikolaj, ki mu pri nas navadno pravimo Miklavž, je gotovo eden najbolj priljubljenih svetnikov, v dobrem delu katoliške Evrope pa ga med zimskimi svetniki po priljubljenosti ne poseka nihče. Zlepa se ni okrog kakšnega svetnika spletlo toliko legend kot prav okrog sv. Miklavža, osebe, ki bolj kot katera druga iz katoliškega svetniškega kroga simbolizira prijazno darežljivost, ki je v Evropi potem dosegla svoj vrh v Miklavževem obdaruvanju otrok. Ne Božiček ne dedek Mraz ga nista izpodrinila pri ljudstvu, ki je do tega svetnika, pomočnika v stiski in čudodelnika, ohranilo posebno ljubezen. Miklavž, ki ima svoj god 6. decembra, je svoj pomen v Evropi učvrstil tudi s tem, da se je povezal in prepletel z vrsto poganjskih šeg, po zaslugi Holandcev pa je zašel tudi v Ameriko, kjer je iz njega nastala nova podoba o Božičku, vendar drugačnem, kot ga je bila vajena Evropa. A ni minilo dolgo, ko se je ameriški Božiček, ki je od Miklavža sprejel vrsto pomembnih lastnosti, in tudi ime, vrnil v Evropo, seveda najprej v Anglijo, kot Santa Claus; ime je nastalo

iz besede sveti, santa in Nicholas oziroma Nicolaus, seveda v skrajšani obliki.« Še posebej ga častijo Nizozemci. »Nad vse je priljubljen sv. Miklavž (Sinterklaas) na Nizozemskem. Tam še danes pripluje 6. decembra z ladjo in številnim spremstvom v amsterdamsko pristanišče, kjer ga pričakajo tisoči otrok. Župan ga odvede v mestno hišo. Sledijo mu črnici, Indijanci (vidi se, da so imeli Holandci bogato kolonialno preteklost), pravljicne osebe, kamele in še kaj. Vzdušje z maržortkami in godbo je čisto karnevalsko. Miklavž je bil, po njihovih predstavah namreč, vse leto v Španiji, kjer si je zapisoval v debelo knjigo podatke o otrocih. Zbirati mu jih je pomagal Zwarte Piet (Črni Peter), mali mavrski pomočnik. Slabo vedenje otrok si Sinterklaas zapisuje v rdečo knjigo. To pojmovanje najbrž izvira iz časov, ko so Španci zavzeli Holandijo. « In kako je drugod po Evropi? »V Nemčiji, podobno kot pri nas, meče sv. Nikolaj skozi okna jabolka in orehe. Na Nizozemskem jezdi konja in pride v hišo skozi kamin (to je po njem prevzel v anglosaškem svetu Božiček). V Angliji in Italiji otroci na predvečer obesijo svoje nogavice, in te so zjutraj polne sladkarij. Nemški otroci,

ki jih ni obiskal živi Miklavž, so postavili svoje čevlje ali krožnik pred vrata, kjer so naslednje jutro našli jabolka, orehe, mandarine, pomaranče, marcipan. « Tako je v katoliških deželah. V protestantskih pa so miklavževanje tako rekoč prepovedali. »Obdarovanje se je preneslo na 24. december. Na Švedskem, na primer, ni ne duha ne sluha o Miklavžu; danes ga ne pozna nihče.« (Vir: Damjan Ovsec, Velika knjiga o praznikih) Naši otroci so jo v teh rečeh odnesli še najbolje. Še iz starih časov jih obdaruje Miklavž, v rdečih časih se mu je pridružil Dedek Mraz, v letih potrošništva pa še z zahoda uvoženi Santa Claus, v Božička preoblečeni ameriški Miklavž.

Sirski begunci v Grčiji

Ni dolgo, ko so nam spet pokazali enega tistih prizorov iz Sredozemskega morja, tokrat grškega, ne italijanskega: stara, odslužena barkača, polna sestradanih in bolnih beguncev. Manj znano je, kako ti begunci po »rešitvi« živijo v Grčiji. Navajam odgovor slovenske novinarke Katje Lihtenvalner. Kako je torej mogoče, da z njimi ravnajo tako slabo? »Mogoče je zaradi nas vseh. Mogoče je zato, ker to kot družba dovolimo

in omogočamo. Ker nam je malo mar. Ker nas zgodbe tistih, ki so prebežali, da bi si zagotovili boljše življenje in so potem strpani v zaboynike, ne zanimajo. Ignoranca nas vseh je razlog za to, da namestitveni centri v Grčiji sploh lahko obstajajo. Pred nekaj leti sem naivno še verjela, da bomo z opozarjanjem na to problematiko dosegli, da bo grška vlada začela ukrepati. Danes vidim, da nas je takšnih tako malo, da so naši premiki neznatni in nepomembni. Ko sem poleti obiskala namestitveni center v Korintu, so domačini (in lokalna skupnost je prva, ki lahko odreažira) suvereno jedli suvlakije ter pili pivo pred z bodečo žico obdanimi nekdanjimi vojaškimi centri. Nemčija, druga svetovna vojna. Večina tistih, ki so živeli v neposredni bližini koncentracijskih taborišč, so trdili, da jim nacistična iztrebljanja in izživljanja niso bila znana.« (Vir: MMC RTV SLO)

O strahu in ljubezni

»Če se ničesar ne bojiš, tudi ne ljubiš nič. In če nič ne ljubiš, kakšno radost imaš v življenju?« Tole je pa izjavil škotski igralec Sean Connery (roj. 1930), najbolj znan po vlogah Jamesa Bonda. Že ve, zakaj.

Tako se sveti Miklavž (Sinterklaas) s spremstvom pripelje z ladjo iz Španije na Nizozemsko. / Foto: Wikipedia

Begunci iz Afganistana v Grčiji, »na čakanju« v atenskem parku / Foto: Wikipedia

Igralec Sean Connery v zasebnem življenju presega Jamesa Bonda, je tudi zagovornik škotske neodvisnosti. / Foto: Wikipedia

Nove knjige (254)

Knjiga o Demosu

MIHA NAGLIČ

»Kdo je bil najvplivnejši v Demosu?« To je bilo vprašanje zgodovinarke Andreje Valič Zver, postavila pa ga je prvakom Demosa. Bilo je eno od vprašanj v širši anketi, odgovarjali so Janez Janša, Lojze Peterle, Dimitrij Rupel, Tine Hribar, Dušan Plut, France Tomšič, Ivan Oman, Vitomir Gros, Anton Peršak in Igor Bavčar. Večina je bila soglasna: najvplivnejši v Demosu je bil Jože Pučnik. Samo trije so menili drugače. Dimitrij Rupel seveda ni mogel drugače, kot da je za takega razglasil sebe. »V Demosu je imela velik vpliv SDZ, katere predsednik sem bil. Razen sebe torej štejem za pomembnejše ljudi: Janša, Bučarja, Zagožna za njimi Pučnika, Bavčarja,

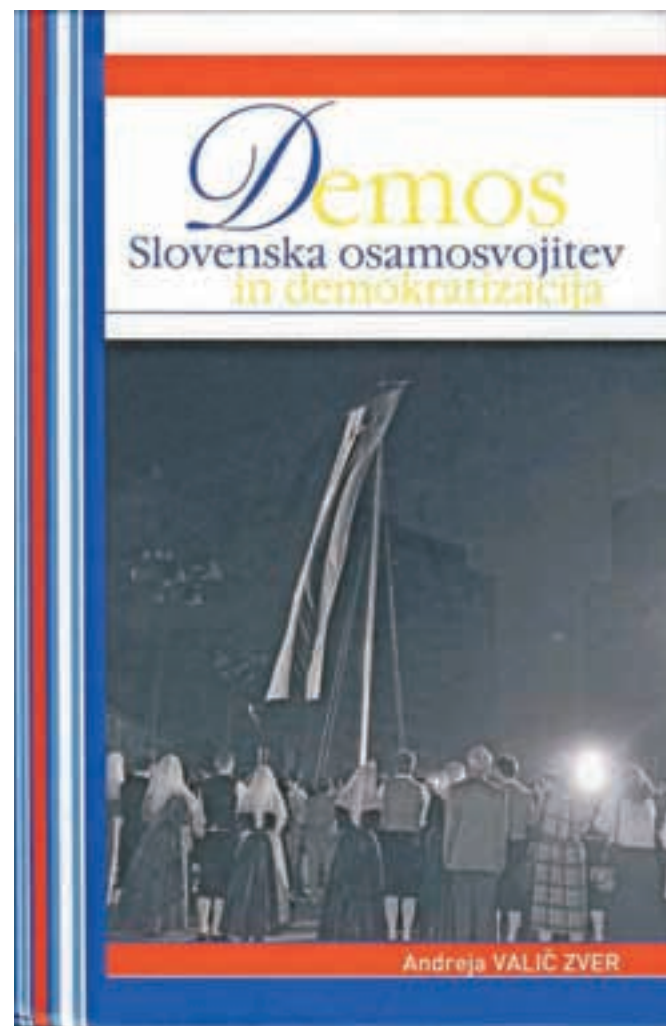
Peterleta.« Pučnik je torej za Rupla šele na četrtem mestu. Ivan Oman je na prvo mesto postavil Franceta Bučarja, Pučnika na drugo, na tretje pa »skupaj« Igorja Bavčarja in Janeza Janšo. Zanimiv je tudi Omanov pripis: »Nisem pa gotov, ali lahko tudi predsednika vlade Peterleta štejem mednje.« Janša je za najvplivnejše imenoval tri: »Na prvem mestu so bili zagotovo nosilci treh najpomembnejših funkcij v Demosu, in sicer Peterle, Bučar in Pučnik.« Tudi Janša je pomenljivo pripisal, da je iz ozadja »preko Hribarjeve, Bučarja in Kacina imel velik vpliv na dogajanje v Demosu Milan Kučan«. Kučan je pač Janšev Mefisto. Najbolj nedvomen pa je bil vizbiri Pučnika France Bučar: »Daleč najpomembnejša figura v Demosu je bil

Pučnik, ki je prvi najbolj jasno izoblikoval osamosvojitvene cilje in so mu to vodilo vlogo tudi vsi priznavali. Noben drug ga v tem pogledu ne dosega.«

Raziskava o Demosu je bila doktorska disertacija avtorice, lani jo je objavila v knjigi. Naslov Demos dopolnjuje podnaslov Slovenska osamosvojitve in demokratizacija. To je široko zasnovana študija, navedena anketa je le fragment iz doslej najbolj celovitega prikaza Demosa. A ostanimo pri anketi, navedimo še nekaj poudarkov iz nje. Kateri je bil Demosov najbolj uspešen

projekt? Osamosvajanje, demokratizacija, vzpostavljanje pravne države. V čem je bil Demos najbolj neuspešen? Na področju socialne politike, v neuspehu regionalizacije Slovenije, v izostali reformi sodstva in v boju proti gospodarskemu kriminalu. In zakaj je Demos sam sebe razpustil? Zaradi rivalstva med politiki in strankami, zaradi netenja konfliktov v Demosu od zunaj, ker »ni našel dovolj močnega veziva, da bi lahko integralno raznovrstno članstvo«. Ostaja dejstvo, da je bil Demos tisti, ki je vodil osamosvojitve Slovenije. To pa je več kot dovolj.

Andreja Valič Zver, Demos, Slovenska osamosvojitve in demokratizacija, Maribor, 2013, 392 strani, 22 evrov, www.scnr.si

Skladatelj dveh domovin

Slovenski skladatelj, dirigent in glasbeni pedagog Davorin Jenko je bil rojen v avstrijskem cesarstvu, njegovo srce pa je bilo za dva naroda – slovenskega in srbskega. Obema je uglasbil himni.

IGOR KAVČIČ

»Bil je Slovenec in Srb, Slovan v eni in isti osebi, poln vseslovenskega navdušenja in prepričanja prav do konca svojega življenja« je leta 1955 v monografiji Davorin Jenko: doba – življenje – delo zapisal akademik Dragotin Cvetko, sicer velik poznavalec Davorina Jenka. V glasbeno zgodovino se je skladatelj vpisal predvsem zaradi dveh del, ki sta odločilno vplivali na narodni preporod Slovencev in Srbov v 19. stoletju.

Naprej zastava Slave, na boj junaška kri, za blagor očetnjave naj puška govori! se zanosno v borbenem duhu glasijo uvodni verzi nekdanje slovenske himne Naprej, zastava Slave!, ki zagotovo velja za eno najslavnejših skladateljskih del Davorina Jenka. Pod vplivom narodnega prebujanja je pesem na besedilo prijatelja Simona Jenka uglasbil leta 1860, star komaj petindvajset let. Tisti čas se je na Dunaju vključil v krog narodno naprednih slovenskih študentov, med katerimi so bili kasneje tudi znani literati, poleg Simona Jenka (ki s skladateljem ni v sorodu) še Josip Stritar, Fran Erjavec in Valentin Zamik. Mladostenci, kot so se poimenovali, so leta 1859 ustanovili Slovensko pevsko društvo, v katerem je umetniško vodstvo prevzel prav Jenko. Na Dunaju se je tako bolj kot študiju prava posvečal glasbenemu ustvarjanju, v duhu vseslovenskega bratstva pa se je dotedanji Martin preimenoval tudi v Davorina.

Starši, 9. novembra 1835 se je v Dvorjah pri Cerkljah rodil premožnemu kmetu Andreju in njegovi ženi Mariji, rojeni Kepic, so ga namreč klicali Martin. Ker mu učitelj v domačem kraju ni nudil zadostne izobrazbe, ga je mati vpisala v ljudsko šolo v Kranju. Anekdota pripoveduje, da fantič ni bil preveč navdušen

nad odhodom od doma v mesto med tuje ljudi. Čudno mu je bilo pri srcu, ko je pred hišo zagledal napreženega konja, saj si ni mogel zamišljati, kako bo živel v Kranju med strnjanimi hišami, ko pa je bil navajen prostranih polj in travnikov. Kaj hitro so prispele v Kranj in mati ga je izročila sorodniku v varstvo in se pozno popoldan odpravila nazaj domov. Takoj za njo se je proti domu odpravil tudi Martin, ki je peš prek Šenčurja prišel domov še pred materjo. Ker je imel slabo vest, se je povzel visoko v domače drevje in se skrnil. Zapazil ga je domači hlapec in to povedal mami, ki pa se ni omeščala, saj je kar takoj obrnila voz in sina ponovno odpeljala v Kranj.

Kasneje je šolanje nadaljeval v Ljubljani, višjo gimnazijo pa je končal v Trstu. Čeprav zelo bister mladenič, v šoli ni vedno blestel, saj ga je od knjig pogosto odganjal nemirni umetniški duh, pa tudi slovenske narodnostne ideje. Te so, kot že zapisano, še bolj do izraza prišle na Dunaju, posebno v okviru Slovenskega pevskega društva. Zato je v tem času pisal predvsem vokalne skladbe, za katere je sprva uporabljal preprostejše, nato pa tudi vedno zahtevnejše oblike. Med letoma 1858 in 1862 je Davorin Jenko tako uglasbil nekaj svojih najbolj znanih pesmi po predlogih slovenskih pesnikov. Ena od še danes pogosto izvajanih je Lipa Miroslava Vilharja iz leta 1860, uglasbil je več Prešernovih pesmi, med drugim Strunam in Kam?, znana je Levstikova Dve utvi, pa Moli- tevin Vabilo Simona Jenka in Na grobih Frana Cegnarja.

V življenju ga je vodila pesem

Pesem Naprej, zastava Slave! je nastala, ko je Davorin želel napisati koračnico in prijatelj Simon mu jo je res napisal, a »slave« z malim s, ker

se je bal takratne oblasti. Seveda sta oba Jenka s Slavo z veliko začetnico mislila vse Slované. Menda skladatelj sprva ni našel prave melodije, ko pa je v neki kavarni v časopisu prebral članek, v katerem so žalili slovenski narod, je tega jezno vrgel proč in odšel v gozd. Tam si je tiho začel prepevati pesem Naprej, zastava Slave! in melodija je kasneje tudi obveljala. Pesem je bila prevedena v več slovanskih jezikov, obenem pa velja tudi za prvi in najstarejši prevod slovenske literature v angleški jezik. Leta 1885 je bil v Londonu skupaj z originalom izdan prevod With Slava s banner, forwards!

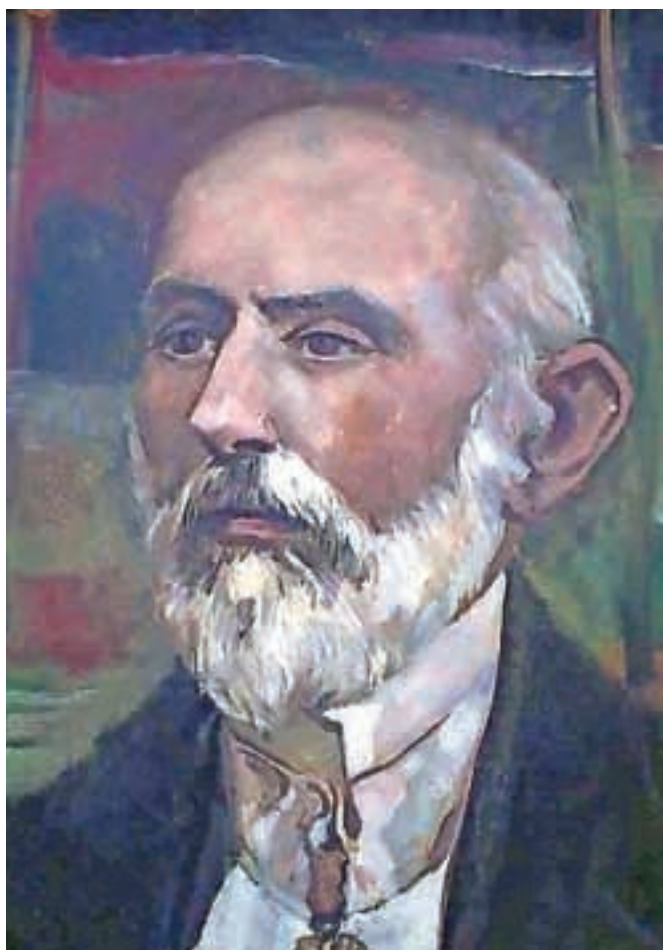
Davorin Jenko je s »slovensko marseljezo« postal prepoznaven po avstrijskih deželah, saj je pesem postala simbol narodnega boja vseh Slovanov, ne glede na njihove programe. Jenkove pesmi so postale železni repertoar nastajajočih zborov na Slovenskem in hkrati nepogrešljiv del slovenskih narodno-kulturnih shodov. Leta 1862 je Jenko opustil študij prava, a kljub prepoznavnosti na Slovenskem ni uspel dobiti zaposlitve. Zgrabil je ponujeno priložnost vodje cerkvenega petja in pevskega učitelja v Srbski cerkveni občini v Pančevu. Zanj je bil to velik izziv, saj je poleg dela zborovodje in glasbenega pedagoga tudi skladal nova dela, s katerimi je prispeval k posodabljanju srbske glasbe. Ustvarjalni duh ga je vodil v Beograd, saj si je leta 1865 službo našel v Beograjskem pevskem društvu, svoje glasbeno znanje pa je vmes eno leto nadgrajeval tudi s študijem v Pragi. Po vrnitvi iz češke prestolnice je prevzel mesto kapelnika in učitelja petja v Srbskem narodnem gledališču v Beogradu, ki mu je ostal zvest vse do upokojitve leta 1902. Pisal je tako za pevske sestave in orkestre kot glasbo za gledališče. Napisal je glasbo za dramsko besedilo Jovana Đorđevića Markova sablja, ki svoj vrh doseže prav v skladbi Bože pravde. Jenko se najbrž ni zavedal, kako pomembno pesem je napisal, saj je ta zaradi priljubljenosti med srbskim prebivalstvom že kmalu postala srbska narodna himna. Z manjšimi spremembami je bila himna Kraljevine Srbije, Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev in še danes Republike Srbije. Če Jenkov slovenski opus obsega štirideset skladb pretežno za vokalne sestave, je v več kot štiridesetletnem ustvarjalnem obdobju v Srbiji

uglasbil okrog dvesto pesmi, napisal glasbo za enaintrideset dramskih iger, pet uvertur in dve opereti ter tako postal eden najbolj prepoznavnih predstavnikov slovenske in srbske romantike.

Njegove skladbe se odlikujejo po lepih melodijah, ki dostikrat temeljijo na narodnih motivih. S svojimi skladbami je uspeval po vsej Srbiji, poslušali so jih tako izobraženci kot preprosti ljudje. Leta 1888 je bil v zahvalo za svoj prispevek k razvoju srbskega kulturnega življenja odlikovan s članstvom v Srbski kraljevski akademiji. V poznih letih se je navezal na igralko Velo Nigrinovo, ki jo je tudi sam uvedel v beograjsko gledališče. Po rodu Slovenka je bila skoraj trideset let mlajša od njega, a je umrla šest let pred njim. Po njeni smrti je prodal hišo v Beogradu in se preselil v Ljubljano, kjer je živel vse do svoje smrti, 25. novembra 1914. Na njegovem pogrebu oblasti niso dovolile poslovnega govora, saj so ga obravnavale kot Srba, Srbija pa je bila takrat že v vojni z Avstro-Ogrsko. Znano pa je, da se je zbor Glasbene matice na ljubljanskih Žalah, kjer je pokopan, od Davorina Jenka poslovil z njegovo uglasbitvijo Cegnarjeve Na grobih.

Ob stoletnici skladateljeve smrti

V Jenkovih rodnih Cerkljah so velikemu rojaku v čast pripravili spominski koncert z naslovom Blagor mu, ki se spočije (iz pesmi Na grobih), na katerem so Cerkljani predstavili svojo bogato glasbeno in zborovsko ustvarjalnost. Štirje zbori, oktet in pihalni orkester so v program uvrstili izbor pesmi, ki jih je na svoji ustvarjalni poti uglasbil Jenko. Jenko bi bil zagotovo navdušen nad bogato zborovsko in glasbeno tradicijo v Cerkljah, h kateri še posebno velik prispevek pri zborovski dejavnosti in tudi k siceršnji kulturni sliki v občini velja pripisati širši družini Močnik, ki skrbi, da duh Davorina Jenka v njegovem kraju ostaja. Na dan skladateljeve smrti je Glasbena šola Kranj v kranjski Mesetni hiši pripravila koncert v Jenkov spomin, že dopoldan tega dne pa je v Arhivu Slovenije potekal Simpozij o Davorinu Jenku, na katerem so poznavalci skladateljevega življenja in dela osvetlili njegov pomen v razvoju slovenske in srbske glasbe. Večer pred tem so v prostorih arhiva odprli tudi razstavo Davorin Jenko (1835–1914).

Portret Davorina Jenka, kot ga je upodobil slikar Janez Mežan. Na ogled je v cerkljanski osnovni šoli, ki nosi skladateljevo ime.

Soavtorji razstave o skladatelju, ki je na ogled v Arhivu Slovenije: (z leve) Gregor Jenuš, Jelica Reljić in Franc Križnar. / Foto: Igor Kavčič

Sopranistka Franca Šenk je ob spremljavi harmonikarja Dejana Maleša zapela Jenkovo Lipo v priredbi Gašperja Jereba. / Foto: Tina Dokl

Na spominskem koncertu Davorinu Jenku v Cerkljah je nastopil tudi združeni zbor cerkljanskih pevk in pevcev, ki sta ga izmenično vodila Irma in Damijan Močnik. / Foto: Matic Zorman

Pogovor

Vrtim se okrog srajce

Petja Zorec je Radovljčanka, oblikovalka oblačil, asistentka na Naravoslovnotehniški fakulteti v Ljubljani. Nazadnje je osvojila nagrado za inovacijo pelerine za osebe na invalidskem vozičku, že pred tem je bila imenovana za perspektivno oblikovalko na Mesecu oblikovanja.

SUZANA P. KOVAČIČ

Od kod črpate navdih?

»Iz življenja. Vsaka kolekcija mi je zdravilo. V življenju so ves čas prisotne neke težave; ali se bojuješ sam s sabo ali morda z drugo osebo, ampak jaz to obrnem sebi v prid. Črpal iz tega in ko končam kolekcijo, tudi pozabim na težavo. Poskušam pa vedno iti v globino, kajti tisto, kar se te najbolj dotakne, te tudi najbolj inspirira. Vidite, tako mi idej nikoli ne zmanjka (smeh), res pa je, da če črpaš iz sebe, si vedno iskren pri tem, kar delaš. So projekti, ki jih delam zase in jim namenim veliko več časa in z njimi izrazim tisto, kar je moj odgovor na to, kar se dogaja danes, kako si predstavljam, da naj bi bil svet oblečen.«

Z inovacijo pelerine, namenjene osebam na invalidskem vozičku, ste osvojili komisijo na mednarodnem natečaju za modne dodatke. Je bil to za vas zgolj nov izziv ali je šlo tudi do neke mere za empatijo do ranljivejših skupin?

»Do neke mere tudi to slednje, seveda. Raziskovala sem, kakšne pelerine so na tržišču na voljo za invalide osebe na vozičku. Prav grozno, na kakšno (ne)ponudbo sem naletela; na pelerine neprivlačnih barv in vrečastih oblik ... To mi je bila samo še dodatna spodbuda za iskanje izboljšav oz. praktičnih rešitev. Posebnost moje pelerine, ki je trenutno v postopku avtorske zaščite, in upam, da bo v začetku leta že naprodaj, je, da je to najprej torba, ki se obesi na ročaj invalidskega vozička. S posebnim zatičem si oseba pelerino lahko v nekaj sekundah potegne čez noge in naprej po telesu. Je tudi zelo prijetna na pogled, izbrala sem transparenten, vodoodbojen material, prosojnost pelerine pa še vedno dopušča, da se prepozna identiteta oblačenca te osebe; če je npr. oblečena v džins, se džins opazi skozi pelerino.«

Znani ste po tem, da kombinirate estetiko s funkcionalnostjo. Prejeli ste študentsko Prešernovo nagrado za diplomsko delo, v katerem ste raziskovali tehnološko napredne materiale. Kaj ste ugotovili?

»Diplomirala sem z delom Urbana kolekcija iz tehnološko naprednih materialov. V bistvu sem hotela združiti modni aspekt v kolekcijo

s funkcionalnimi, tehnološko naprednimi materiali, ki so sicer značilni za športna oblačila. Danes je kombinacija t. i. high-tech materialov v modi že nekaj čisto vsakdanjega. Na bio, eko oblačila ne dam kaj dosti, ker je uveljavljanje tega oz. poudarjanje naravnosti bolj rezultat uspešnega marketinga.«

Kako močni ste slovenski oblikovalci? Previsoko morda za navadne ljudi?

»Ljudje mislijo, da delamo samo ekstravagantne stvari, načeloma pa so to zelo nosljiva oblačila; pri meni je zanimivo, ker me kupujejo moški in ženske.«

Ampak osredotočili ste se na moške kolekcije. Zakaj?

»Zelo zanimivo. Tedaj še moja mentorica na fakulteti, zdaj sodelavka Nataša Peršuh, je hitro prepoznala, da sem dobra v moških kolekcijah. Tudi priznani stilist v Milanu Emil Rebek je za mojo zadnjo žensko kolekcijo dejal nekaj v tem smislu da to, kar je videl na ženskah, mu ni bilo všeč, ampak če bi bilo pa to na moških, bi bilo pa lahko na izjemno visokem nivoju. Hitro sem to spoznala tudi sama, moj stil se je vse bolj spreminjal, razvijal v androgenega, ki pa pri nas nima toliko publike.«

Je vaš načrt odhod v tujino?

»Danes je bila pri meni neka Turkinja, ki dela na turškem inštitutu za modo, in mi je rekla, da vidi moje stvari v Parizu, New Yorku ... Meni se Pariz ne zdi pravi, je preveč aristokratski. Kakšen sever bi bil zanimiv zame, tam bi bila verjetno dobro sprejeta. Berlin mogoče. Moraš pa res paziti, kam se segmentiraš.«

Kako uspešen, odmeven je za vas Teden mode v Ljubljani?

»Za Fashion week v Ljubljani bi lahko rekla, da je nujen. Nujen kot dogodek in nujen za nas oblikovalce, da pripravimo in se pokažemo z novo kolekcijo, ker sicer bi tudi mi malo zaspali. Konkretno pa se sama bolj kažem skozi delo kot na zabavah v Tednu mode.«

Sicer je na vašo oblikovalsko pot močno vplivalo članstvo v skupini Squat?

»Squat je neodvisno društvo za modo, umetnost in oblikovanje, njegova ustanoviteljica sta Nataša Peršuh in žal že pokojni Zoran

Garevski. Pred skoraj štirimi leti sta osem mladih, ki smo študirali na Naravoslovnotehniški fakulteti v Ljubljani, smer Oblikovanje tekstilij in oblačil, povabila k sodelovanju na Tednu mode v Ljubljani kot podmladek Squata. Zaželela sta si svežega vetra ... In zdaj že ponosno sporočamo, da je prva generacija Young@Squatovcev odrasla in da smo medse povabili že novo ekipo mladih nadarjenih oblikovalcev, za katere menimo, da bodo krojili prihodnost slovenske mode.«

V vašem življenju se pogosto omenja Nataša Peršuh. Kako se je razvijal vaš odnos?

»Nataša je v moje življenje vstopila, ko sem bila v drugem letniku dodiplomskega študija. Zelo žalostno je bilo tedaj moje življenje, Nataša pa mi je dala dovolj navdiha, pristopila je k meni, ko sem to najbolj potrebovala, dala mi je vedeti, da mi gre dobro, v meni je vzbudila ljubezen do oblikovanja. Bila je tudi mentorica pri moji diplomski in magistrski nalogi, danes sva odlični sodelavki. Sem njena asistentka na fakulteti, asistentka sem tudi Eleni Fajt in Almiri Sadar. Skratka pri vseh oblikovalskih predmetih na fakulteti.«

Vaš dedek se je ukvarjal s pletilstvom. Ljubezen do tega ste vendarle podedovali.

»Že proti koncu osnovne šole sem vedela, da me to zanima, in sem se vpisala na Srednjo oblikovno šolo v Ljubljani, smer modno oblikovanje. Ustvarjala sem že doma, sicer bolj ročno, kar se je dalo narediti s šivanjem. Kreativnost je bila že od malega v meni, zahvaljujoč mami. Zadostovalo mi je že, če mi je prinesla set barvic in sem bila srečen otrok. Vedno je vrelo v meni Babica in dedek pa sta imela pletilsko obrt in v kleti imam še vedno veliko pletilnih strojev, ki pa so kar kompleksni, in ko mi kaj ne gre pri pletenju, mi deda priskoči na pomoč. V Almiri je bil strokovnjak, zadolžen je bil za vse stroje in je podkovan na tem področju. Res imam srečo, da imam doma tako udoben in velik prostor, v katerem lahko ustvarjam. In je fajn, da praktično obvladam krojenje, šivanje in pletenje.«

Kako dobro vas kot oblikovalko poznajo v Radovljici?

»Povabili so me k sodelovanju na Festivalu čokolade. Lani sem pripravila samostojno modno revijo v sodelovanju s čokoladnico Rajska ptica, letos pa sem bila mentorica že drugi generaciji podmladka Squatovcev. Septembra sem imela razstavo v prostorih radovljiške občine, s katero sem predstavila eno od svojih moških kolekcij na majicah s kratkimi rokavi. Ne glede na to, kakšni publiki se predstaviš, pa moraš vedno ostati zvest sam sebi in stvari izpeljati maksimalno profesionalno. Žal pa na Gorenjskem ni tako razvita kultura oblačenja kot v Ljubljani. Seveda obstaja segment ljudi, ki to spoštujejo, ki to spremljajo.«

Oblečeno imate zanimivo srajco. Je vaše delo?

»Ta srajca je del zadnjega projekta, imenovanega »Shirting«, ki poleg različnih trajnostnih vidikov mode vzpostavlja osebni odnos do oblačil. S projektom je začela Elena Fajt, to je zdaj že tretja serija, pri kateri nas je sodelovalo devet slovenskih oblikovalcev. Projekt Shirting je usmerjen v oblikovanje skupnosti, mreženje ljudi prek izbranega tekstilnega izdelka, njihovo ozaveščanje ter vzpostavljanje drugačnih načinov delovanja in drugačnih vrednot. Srajco predaš naprej, komurkoli, z navodili vred, ta pa jo mora v štirinajstih dneh spet predati naprej nekemu tretjemu. Seveda se moraš fotografirati, fotografijo objaviti na določeni Facebook strani. Srajca je prosojna in zanimivo je spremljati, kako jo kdo nosi, kako poteka transformacija neke srajce.«

Pri vas se vse precej vrti okrog moških srajc ...

»Ja, tudi ta iz projekta Shirting je moška srajca, kot običajno nošena zasukana okoli. Rada nosim srajce, včasih gre za povsem klasične kose, drugič za dizajnerske, ki jih kombiniram v individualno celoto. Sicer pa sodelujem tudi v projektu na temo slovenske narodne noše na belo srajco. Zaključujem projekt s Filharmonijo, za zbor delam sodobne uniforme ... In ko ste me prej povprašali po tujini, vam lahko odgovorim, da sem zelo rada doma, rada imam družino in naravo. Zagotovo bom v prihodnosti sodelovala s tujino, vendar se iz Radovljice za stalno verjetno res ne bi preselila.«

Petja Zorec v svojem ustvarjalnem svetu / Foto: Tina Dokl

O tem, kako se oblačijo slovenski moški, Petja Zorec pravi: »Definitivno podpovprečno. Vedno pravim, da Slovenca spoznaš po grdih čevljih. Verjetno tudi zato, ker pri nas ni prave ponudbe moških čevljev.« Kaj pa Slovenke? »Hm, vidiš skupino deklet in vsa so enaka. Vidiš drugo skupino in so spet vsa enaka. Redka so dekleta, ki jih opaziš na ulici, se ozreš za njimi. To so tiste ženske, ki imajo svojo identiteto, ki dajo nekaj nase, so karizmatične.«

»Ljudje mislijo, da delamo samo ekstravagantne stvari, načeloma pa so to zelo nosljiva oblačila; pri meni je zanimivo, ker me kupujejo moški in ženske.« / Foto: Tina Dokl

Iz moške kolekcije / Foto: Mateja Duljak

Na robu

Mama, hči in vnuki, 1. del

Ne maramo te več, so ji rekli

MILENA MIKLAČIČ

Anka je prvič postala babica že pri dobrih osemindesetih letih. Hči edinka, ki jo je rodila kakšen mesec po maturi, jo je presenetila s svojo nosečnostjo nekoč pri zajtrku, preden je odhitela v šolo. Besede je vrgla na mizo, kot da je to, da zanosiš pri šestnajstih letih, nekaj povsem običajnega. Takrat sta živeli v dvosobnem stanovanju na Planini, Anka je delala v eni od tujih bank, ničesar jima ni manjkalo, pravzaprav jima je kar dobro šlo, saj je Anka nekaj ur tedensko pomagala znaniki pri vodenju knjigovodstva.

Če kaj, sem si želela, da bi hčerki Živi omogočila drugačno življenje, kot je bilo moje. Odraščala sem v kmečki družini, v kateri je bila nezakonska nosečnost velik greh. Fant, s katerim sem resno hodila, je šel k vojakom, njegovi starši, ki z menoj niso bili zadovoljni, so naredili vse, da so naju ločili. Pomagali so si tudi z lažmi, ker ni šlo zlepa. On si je našel drugo, ko sem rodila, hčerke ni želel niti videti. Dolgo časa sem pestovala svoje zamere, a so me potem kolegice v službi prisilile, da sem ga vseeno tožila za preživnino. Zanimivo – nikoli je ni plačal sam, zmeraj jo je nakazovala njegova žena.

Žalostno je bilo tudi to, da so me starši takoj, ko so izvedeli za moje stanje, postavili pred vrata. Pošteni, ugledni in cenjeni, kot so bili, se niso niti za sekundo sramovali tega grozljivega koraka. K sebi me je vzela sošolka, njeni starši pa so mi pomagali tudi po tem, ko sem rodila. Našli so mi službo v banki, ko sem lahko, sem odšla na svoje. Na srečo so bili to še časi, ko je bilo stanovanje lažje dobiti in kot mama samohranilka sem imela ravno prav ugodnosti, da sva z Živo kar dobro živeli. Žal so splavali po vodi načrti o študiju, zanimala me je kemija, sanjala sem, da bom dobila štipendijo v Leku, a ni bilo nič iz tega. Pristala sem v banki, med številkami, do česar sem imela fizični odpor, vendar sem se počasi pomirila s svojo usodo, kajti treba je bilo plačevati položnice in skrbeti za Živo. Domov sem se prvič vrnila ob očetovem pogrebu, vabili so me, da bi se še kdaj oglasila, a se nisem. Mogoče bi se led okoli mojega srca stopil, če mama ne bi še po toliko letih jokala in tarnala, češ, kakšno sramoto sem jim naredila. Raje sem odšla in zaprla vrata za seboj, kot da bi poslušala njene krivične pridige, pripoveduje stvarno, ne da bi ji za en sam trenutek zadrževal glas.

Težko si je predstavljati starše, ki lastnemu otroku zaradi namišljene izgube dobrega glasu, obrnejo hrbet in se mu odrečejo. A menda se takšne stvari še zmeraj dogajajo. Ne le včasih, tudi danes. Anka je vedela za kar nekaj podobnih primerov deklet, s katerimi se je srečevala. Žal mnoga niso imela te sreče, da bi si po spletu okoliščin in ob pomoči tujcev lahko uredila življenje.

Večno bom hvaležna prijateljičinim staršem, ki so mi brezplačno nudili zavetje. Vse življenje – dokler gospod ni umrl – sem razmišljala, ali sem pokazala zadošči hvaležnosti ali ne. Žal mi je le, da sem bila gluha, ko sta me opozarjala, naj Živo malo manj razvajam.

Anka je še danes privlačna ženska in marsikateri možki se obrne za njo, ko gre po ulici.

Zmeraj je ostalo le pri mimobežnem nasmehu. Moje srce je zaradi silnega razočaranja v mladosti umrlo in se zakrnilo. Bala sem se čustev, bližine in razočaranja. Živinega očeta sem imela neskončno rada. Vse bi dala zanj. Mojo ljubezen je poteptal in rajše ustregel staršem, kot da bi se odločil zame.

Vse, kar je v življenju počela, je bilo namenjeno Živi.

Lahko bi šla študirat, a se je temu odrekla, ker bi na deklico potem pazili drugi. Že čas, ko je bila malčica v vrtcu ona pa v službi, je bil zanjo predolg. Zadnje dinarje je porabila za drobnarije, s katerimi je otroka razveseljevala. Želela je, da Živa ne bi nikoli doživela podobnih udarcev, kot jih je ona, ko so se ji starši odrekli.

Žal je že tako, da so tudi najboljši nameni pogosto tlakovani s solzami, vzdihne Anka.

Živa je postajala vedno zahtevnejši otrok, nič ji ni bilo prav. Bila je trmasta, jezikava in tudi nesramna. Včasih je bilo spoznanje, da se bojim lastnega otroka, zelo kruto. Izsiljevala me je za malenkosti in tudi za velike stvari. Bila je zelo prikupna, tega se je močno zavedala in zato je želela biti tudi lepo oblečena. To pa ni bilo poceni. Še danes mi je nerodno, ko pomislim, da sem ji v vsem popustila. Celo kredit sem vzela, da sem jo lahko oblekla po najnovejši modi.

Najhuje je bilo, ko je že pri štirinajstih letih srečala fanta, ki ji je pomenil v se na svetu. Anka je takrat mislila, da se ji bo zmešalo od hudega. Bala se je, da bo tudi hči zanosila. Ni se pa zavedala, da je lahko še huje.

Nekoč sva skupaj gledali televizijo. Bil je nek švedski

film, glavna junakinja pa se zaradi nesrečne ljubezni potopi pod led in umre. Ob zadnjem prizoru Živa plane pokonci in jezno reče, češ, poglej jo, trapo, namesto da bi uživala, se gre fent at. Njene besede so me začudile, ne nazadnje je bila moja hči šele v osmem razredu, pa takšne čudne besede. Najprej je popila nekaj požirkov čaja, potem pa mi je zabrusila, da so fantje na svetu za užitek in ne za ljubezen. Moj ljubi Bog! Si morete misliti, kaj se ji je motalo po glavi?!

Anka je po tistem dogodku ni več mogla zadržati doma. Živa se je obnašala odraslo, ob koncu tedna je pogosto prihajala domov šele proti jutru. Če je bila dobre volje, je svoji mami povsem sproščeno pripovedovala tudi o intimnih izkušnjah, ki jih je imela s tem ali onim fantom. Kadar je s prijateljicami pristala na kakšni disko zabavi, so med seboj tekmovali, katera bo v noči podrla več fantov. Cigareta, ki je sledila užitku na stranišču ali v kakšnem temnem kotu, je bila sama po sebi umevna.

Živa ni prenesla maminih solz. Kadar jo je zalotila, da se je jokala, ji je naredila celo š talo. Kričala je nanjo in jo zmerjala, da se je Anki še bolj paralo srce. Spet drugič ji je zlezla na kolena, da jo malo pocrkla. Bila je otrok

in odrasla ženska brez zadržkov v eni osebi.

Nekoč me je k sebi poklicala njena razredničarka, ker se je na nekem izletu neprimerno vedla. Bila je zelo jezna in malo je manjkalo, pa bi kričala name. Izvedela sem, da so v razredu tri ali štiri takšne, ki jih enostavno ne more več krotiti. Od mane je zahtevala, da svoje materinsko poslanstvo opravljam bolje, kot sem ga. Ne vem, kaj me je pičilo, toda zbrala sem pogum in se ji izpovedala. Ni mogla verjeti lastnim ušesom, ko je slišala, kaj počne Živa. Uredila je, da so problematične punce nekaj časa obiskovale psihologinjo. Sprva je bila Živa zaradi tega zelo besna, a pogovori so ji koristili. Osmi razred je končala z odliko. Vsi, tudi razredničarka, so jo zelo pohvalili, da sem ob tistih besedah pozabila na težave, ki sem jih imela z njo.

Potem pa so prišle počitnice: brezskrbne in že na pol odrasle. Živi in tudi njenim prijateljicam se je povsem odpililo. Anko ji je uspelo prepričati, da je čas, da si tudi sama zasluži žepnino. Vse tri so si poiskale zaresno službo v različnih lokalih, kjer je bilo veliko priložnosti za spoznavanje moških in za uživanje

(Nadaljevanje prihodnjič)

Dragi Miklavž

DAMJANA ŠMID

moj pogled

Mogoče si misliš, da se samo enkrat na leto spomnim nate. Pa se večkrat. Malce nenavadno bi bilo, če bi ti pisala sredi cvetoče pomladi ali s plaže. Prosila bi te večkrat. Za marsikaj in marsikoga.

Človeška duša vedno hrepeni po tistem, česar nima. Ali le misli, da nima. Ko gledam nazaj na čas, ko sem mislila nate, pa te ni bilo, me prešine misel, da imaš mnogo namestnikov. Pojavijo se ob pravem času na pravem mestu. Imajo različna imena, funkcije in vloge v mojem življenju. Tvoji pomočniki niso vsi prijazni. Nekateri se zdijo kot peklenščki, ki pridrvijo naravnost iz pekla in netijo ogenj sredi najlepšega gozda. Težave imam z njimi in oni z mano. Vpijem nanje, da so barabe hudičeve, in vragci si mislijo, da sem njihov sovražnik. Kopožgemovselivade, ko poteptamo vso travo, ko opustošimo zemljo, popadamo

utrjeni na tla. Dokler traja vojna, smo bojevniki. Uporabimo peklenške zvijače, da bi prepričali nasprotnika. Da imamo prav. Da smo boljši. Da smo več vredni. Da bolj ljubimo. Veš, Miklavž, takrat te ne vidim in te ne rabim. Moj ego je zadosti velik pomočnik, ki podpihuje mojo željo po zmagi. Nate se spomnim, ko porabim vso energijo, ves čas in veliko besed za zmage, ki postanejo porazi. Ko se ozrem na bojišče, vidim samo še ljudi. Uboge, ranjene, prestrašene ljudi. Nekateri se bojimo sprememb, drugi se oklepamo navad, tretji jočemo za izgubljenimi sanjami, četrti tečemo za njimi. Peklenščki, ki so še včeraj stali na drugi strani in metali vame ognjene strele, postanejo tako tvoji pomočniki. Angeli, preoblečeni v težave, nestrpnost in različnost. Ves čas so bili tam, nehote in nevede, takšni, kot so. Takšna, kot sem sama.

Stokrat ti pravim, da mi ne pošiljaj vragov. Ampak ne odnehaš. Pošiljaš mi oglekala. Hočeš, da se naučim več in boljše. Kot ata mi prigovarjaš, da sem lepša, ko se ne vojskujem. Da smeh pušča drugačne sledi kot solze. In vsakič se manj bojujem in vsakič se mi zdi življenje več vredno. Hvala, Miklavž. Spomni me na to, ko bom naslednjič skočila pred tvoje pomočnike. Ne glede na letni čas. Spomni me, da ego preživi tudi, če ni na fronti. Vlada bo vladala brez mojeje cinizma, ljudje živeli brez mojega pametovanja, otroci delali koristne neumnosti brez mojega nadzora. Vsi smo nadomestljivi. In minljivi. Zate, Miklavž, je videti, da si večin. Mogoče zato, ker živiš v ljudeh.

Dragi Miklavž, mogoče je vseeno koristno, da te spet vidimo. Ne glede na to, čigav si, si ljudski. V tebi je naša

dobra stran, v tvojih sprememljivalcih slaba. Obe sta nam poznani, obe v večni vojni, katera bo zmagala. Pridi in nas spomni na našo dobro stran. Ko poslušam otroke, kako te čakajo, sem vesela zanje. Ne vedo, še, da so tudi oni tvoji pomočniki. Vem, da veš, kako je, ko te gledajo. Velika odgovornost je na nas, kaj bomo pokazali tem očem, tem dušam, na katero pot jih bomo usmerili. Ni vsaka blagoslovljena. Naj bo človeška, to bo zadosti. Človeška kot ljudje iz vsakdana. Mogoče je čas, da ti rečem hvala zanje. Za policista, ki me je ustavil prejšnji teden. Saj nisem divjala. Ampak hitrost je hitrost. Iz besa, da je postal inkasant, se je rodilo obžalovanje, ko sem slišala, koliko zasluži. Pa je vseeno rekel, srečno, gospa. Ne domišljaj si, res je tako mislil. Jaz pa sem mu želela, ah saj veste, kaj Iz jeze je

v naslednjih kilometrih zraslo spoznanje, da bom vozila še bolj počasi, še bolj po predpisih. Nekaj časa. Srečno, policist.

In hvala za čistilke v naši šoli. Zares jih imam rada. Ne sprašuj, zakaj. Zaradi tisoč majhnih stvari, ki jih trosijo po hodnikih, učilnicah in straniščih. Tam ne puščajo samo kemikalij, ampak veliko sebe. Hvala za vse nasmehe in vzdihne, ki si jih delimo. Joj, moj spisek se je šele začel. Na njem so ljudje iz mojih dni. Mimo-idoči, vozniki, prodajalci, bančni uslužbenci, sodelavci, sorodniki, knjižničarke, zdravniki, medicinske sestre, poslanci, ministri, prijatelji, veliko otrok in bralci. Vsak mi nekaj podari, nekaj vzame, me nauči, me spravi v jok ali se smeji z mano. Namesto tebe bom odprla zlato knjigo in rekla: Dobri ste, ljudje moji.

Zanimivosti

Planinski izlet: Prvi Vogel (2181 m), Slatna (2077 m) in Kreda (2025 m)

Dušni mir

Greben nad obljudeno potjo, ki vodi proti Triglavskim jezerom. Blizu, a dovolj daleč, da se v svetu brez markacij naučimo dušnega miru, glasne tišine in mogočnih razgledov.

JELENA JUSTIN

Večkrat smo se že vračali čez dolino Za kopico proti planini Dedno polje in vedno so nam ogledi uhajali proti grebenu na desni strani, ki ga začinja Kreda in se nadaljuje do Slatne, nato pa se preko Prvega in Srednjega Vogla zaključuje na Zadnjem Voglu. Greben bomo začeli spoznavati na sredini, na Prvem Voglu, in se povzpeli še na Slatno in Kreda.

Zapeljemo se v Bohinj, saj je izhodišče planina Blato. V Stari Fužini zavijemo proti planini Blato. Pri Blatu parkiramo in se odpravimo najprej do planine Jezero, ki jo dosežemo v eni uri. S planine Jezero nadaljujemo do planine Dedno polje. Gremo mimo korita z vodo in zavijemo desno, mimo planšarije, kjer imajo v poletnih

mesecih odlično kislo mleko in sir. Nadaljujemo v smeri doline Za Kopico, proti Prehodavcem. V spodnjem delu se pot mimo opuščene zbiralnika vode začne počasi dvigovati in potem strmo v okljukih pripelje do začetka doline. Pred nami se na levi strani pokaže greben Mala in Velika Tičarica, Kopica, Mala in Velika Zelnarica ter zmerno vzpenjajoča se pot. Pot se rahlo spusti in ko na svoji desni strani zagledamo ogromnega možica, skrenemo desno z markirane poti na neoznačeno pot, ki se po zagruščeni poti strmo dvigne do belo-oranžno-črnih skal. Pot v zmernem vzponu poteka proti severu in preči travnato pobočje do manjšega sedelčka, ki ga vidimo pred seboj. Pred nami se pokaže drzna podoba Slatne. Za sedlom se

pred nami odpre veličastna dolinica, desno pa v daljavi zagledamo sedlo med Prvim Voglom in Slatno. Tja gor, na sedlo je treba. Lahko gremo desno ali levo; predlagam, da gremo levo in obkrožimo manjšo travnato uvalo. Steza nas višje pripelje do manjšega melišča in prečno v levo nadaljuje proti sedlu. A glej ga zlomka! Še ena dolinica. Nadaljujemo desno, v pomoč so nam možici. Na desni strani je travnati greben Krede in Slatne, Prvi Vogel pa je pred nami. Vzpon nanj terja nekaj občutka za sledenje steze, saj so možici redki. Vzpon začnemo ob jeziku melišča, nato pa prečimo v levo, proti robu grebena. Ko smo na robu in se pod nami odpre pogled na prehojeno pot, se usmerimo po grebenu desno navzgor. Lahko se držimo ozkega grebena, ali pa hodimo rahlo

Pogled na Prvi Vogel, malce pred odcepom na neoznačeno stezo / Foto: Jelena Justin

pod grebenom. Ko že mislimo, da smo dosegli vrh, letoga zagledamo pred seboj. Vrh označuje ogromen možic in edinstven razgled v svet, ki je po dolini eden najbolj obljudenih v Julijskih Alpah. Z vrha se nam odpre Svet; vse tja od Črne prsti do Rodice, preko Tolminskega Kuka do Bogatina in Krna, vabljivega Velikega Špičja, grebena od Male Tičarice do Velike Zelnarice. Pred nami na severu je greben Voglov, na vzhodu pa Debeli vrh, Ogradi,

Stogovi, globoko pod nami planina V Lazu.

Do sedla sestopimo po poti vzpona, a bodimo pozorni, da nas greben ne zanese prenizko. Pred ruševjem moramo zaviti levo in slediti ponekod slabo vidno stezico. S sedla se povzpemo še na Slatno in malce oddaljeno Kreda. Sledimo travnatemu grebenu od enega do drugega možica. Najbolje, da sestopimo po poti vzpona, da se slučajno ne zapletemo v gosto rušje,

ki na vzhodni strani močno zaznamuje Kreda.

Sestopimo na transverzalnno pot, ki vodi v dolino Za Kopico, od tam pa najprej do Dednega polja. Predlagam osvežitev s kislim mlekom na planšariji, nato pa strm sestop do Planine Jezero, od tam pa do planine Blato, kjer nas čaka jekleni konjiček.

Nadmorska višina: 2077 m
Višinska razlika: 1000 m
Trajanje: 7 ur
Zahtevnost: ★★★★★

Podoba Prvega Vogla, malce pred sedlom

Slatna in Kreda, levo v globini pa planina V Lazu z Ogradi

Jelena Justin je v tretji knjigi zbrala 92 vzponov, ki jih je opravila v zadnjih štirih letih.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju, ga naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Redna cena knjige je 20 EUR. Če jo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu je

15 EUR

Gorenjski Glas

Kako je nastal Gradec?

ALENKA BOLE VRABEC

mizica,
pogrni se

Obisk kakšnega božično-novoletnih sejmov v okolici je vsako leto prijeten. Letos je najmočnejše lovke po obiskovalcih iztegnil Gradec, kjer je v starem delu mesta kar 14 božičnih trgov. A za pravo vzdušje manjkata sneg in kristalni mrazek, ko se kadi pred usti. Nemo goče je obiti 14 sejmov in zato sem si že doma pripravila stezosled, kam. A ko prideš na kraj ogledov, se načrt sesuje kot hišica iz kart. Na prvem mestu je bil na mojem seznamu Mokarski trg/Mehlplatz, kjer naj bi bilo največ izdelkov umetnostne obrti. A cene res lepih izdelkov so se mi zdele nekam roparske, pa sem jo raje mahnila v antikvariat. Obstala sem pri starih legendah in sem le stežka verjela,

kar sem prebrala. Da naj bi mesto Gradec/Graz ustanovili Bavarci? Zapisano je, da naj bi se neko pleme/ljudstvo, ki mu je na Bavarskem (ni točno določeno, kje) začelo zmanjkovati prostora, odselilo. Z Bavarske proti jugovzhodu ... In v dolini reke Mure sredi ravnice našlo primeren kraj ter se v miru pomešalo s staroselci ... Po mojem je to zares le legenda. Knjiga je izšla 1911. Nisem je kupila ... in sem zamenjala knjigarno in nato še eno ... Potem sem si mislila, bova pa še kdaj prišla v Gradec. Medtem se je znočilo in vzdušje je postajalo lepše. Veliko, veliko luči in stojnic. Kot bi bilo mesto en sam kotliček kuhanega vina, ki je vstran potisnilo vonj po medenjaki in vaflih. A

zdaj, ko je postalo prijetno, naj bi se kar odpeljala? Pa se nisva! In tudi samo klobasic nama ni bilo treba jesti.

Krompirjeva pogača s slanino

(Kartoffel-speckkuchen)

Za 4 osebe potrebujemo: 8 rezin mesnate slanine, pol sesekljane čebule, 300 g krompirja, 1 žlico moka, 5 žlic mleka, 40 g masla, 4 jajca, sol, poper, drobnjak.

Pečico ogrejemo na 200 stopinj. V skledi zmešamo na kocke narezano slanino in čebulo. Dodamo krompir in moko in dobro premešamo.

V drugi posodi vtepemo 4 jajca s soljo, poprom in drobnjakom. Dodamo mleko in predenemo h krompirju in slanini.

Dobro premešamo.

Ognjevzdržno posodo namastimo z maslom, jo damo v pečico, toliko da maslo zlatorjavo porjavi. Posodo vzamemo iz pečice, nadevamo vanjo mešanico, zgladimo s kuhalnico ali lopatko. Pečemo približno 45 minut. Nato pogačo zrežemo na primerne kose in ponudimo s solato.

Solata z lečo in orehi

(Linsensalat mit kastanien)

Za 4 osebe potrebujemo: 130 g leče beluga, 400 ml vode, 1 drobno sesekljano šalotko, 1 spomladansko čebulico, zrezano na ploščke, 100 g kostanja, najboljši so maroni, 100 motovilca, 2 trdo kuhani jajci, 4 žlice zeliščnega

kisa, bučno olje, po okusu sol, poper.

Jajci skuhamo. Lečo operemo in jo damo kuhat v 400 ml vode. Po potrebi malo vode lahko tudi dodamo. Skuhamo kostanj. Sicer ga lahko kupimo tudi vakuumiranega. Ko je leča kuhana, jo odcedimo in damo v skledo za solato. Malce ohladimo. Sesekljamo šalotko, narežemo mlado čebulico in potresemo po leči.

Motovilec očistimo in operemo, ga odcedimo in osušimo. Nato ga zmešamo z lečo in grobo zdrobljenim kostanjem. Iz kisa, bučnega olja, soli in popra naredimo preliv in ga zlijemo na solato. Previdno premešamo. Okrasimo z rezinami trdo kuhanih jajc in ponudimo z domačim kruhom.

Splet vse vidi

MIHA NAGLIČ

mihovanja

»Bog vse vidi in vse ve, greh se delati ne sme.« Da je res tako, je verjela večina naših prednikov, verjeli so tudi v nadaljevanje te trditve: »Bog dobro nagradi in slabo kaznuje.« Grešilo se je slej ko prej kljub tej božji zmožnosti in svarilu; grožnja, da bo na dan poslednje sodbe (ali prej) prišla kazen za vse grehe, ni bila dovolj močna. Blagor tistim, ki verujejo v oba dela navedene trditve – njih je nebeško kraljestvo. V zemeljskem pa je žal vse manj ljudi, ki bi verjeli tej stari in dobri resnici. Še več: ljudje smo se v svoji domiselnosti in domišljavosti dokopali do inštrumentov, s katerimi sami že skoraj vse vidimo in vemo. Ima jih vsaka boljša policija, da ne govorimo o takih super nadzornih službah, kakršna je ameriška

nacionalna varnostna agencija NSA in kar je s svojim pogumnim ravnanjem razkril žvižgač Edward Snowden. Razkril je, da NSA vse vidi in vse ve in da se greh proti ZDA delati ne sme – Amerika dobre nagradi in slabe kaznuje. »Dobri« so deležni njenih dobrin, »slabi« pa kazni iz brezpilotnih letal.

Pred kratkim pa smo se zavedeli (upam), kar smo vedeli že nekaj časa: da lahko vse vidi in vse ve tudi čisto navadna šolska mularija. Primerki le-te so zalezovali svojo učiteljico in ravnatelja in ju posneli pri seksu. Tega nista počela vsem na očeh, vsaj mislila sta tako. A sta se ušela. Njuni učenci se učijo in naučili so se uporabljati orodja, ki imajo nekatere lastnosti božjega očesa in ušesa. Ko sem hodil v žirovsko osnovno šolo, bilo je v prvi polovici šestdesetih, je na šoli izbruhnil seksualni škandal veliko večje razsežnosti od mariborskega. Zajel je celo skupino učiteljic, na moški strani pa je bil glavni akter takratni ravnatelj, očitno dober ljubimec. Danes bi mularija rekla, da je bil pravi »mačo«. Jaz se spominjam predvsem njegovega markantnega podpisa v šolskem spričevalu, ki ga je potem kar naenkrat zamenjal preprostejši in bolj čitljiv podpis njegovega naslednika. Takratna partijska nomenklatura, ki je bila včasih bolj puritanska od farovške, je namreč sklenila, da mora oditi, čeprav je bil sam njen član. Odšlo je tudi nekaj učiteljic,

razpadla sta vsaj dva zakona in družini, solza in posmeha pa itak ni nihče izmehnil. Z današnjega vidika je bistveno ugotoviti, da zaradi tistih nečednosti, ki jih povzročajo razigrani človeški nagoni, ni nihče umrl. V mariborskem primeru je bilo drugače. Tisti, ki so ravnatelja zalezovali in posnetek objavili na spletu – in za njimi še nekateri mediji, ki so zgodbo z mrhovinarsko strastjo razširili – so ga potisnili na rob – sam si je vzel življenje!

Pokazalo se je, kako nevarno orožje so lahko splet in z njim povezani načini komuniciranja. V žirovskem primeru pred pol stoletja so sicer vsi vedeli in govorili, da se med učiteljstvom nekaj dogaja, a nihče jih ni pri tem zalezoval in še manj snemal – to tudi tehnično (še) ni bilo mogoče. Vedeli so, videli niso. Ko so govorice postale prehude, sta lokalna in šolska oblast ukrepali in del kadra poslali v prekomanedo, pa je bil problem rešen. Kaznivih dejanj v teh rečeh tako in tako ni; prepovedani seks je morda res greh, ni pa zločin, v očeh večine je celo neke vrste junaštvo. Če pa si posnetke tvojega ravnanja ogleduje tako rekoč cel svet, se ob tem naslaja in te obrekuje, ko nimaš več zavetja niti v svoji družini, tvoja služba pa postane pekel, se lahko zgodi, da nekdo tega enostavno ne zdrži. Mariborski ravnatelj se je za svoj greh – če je to sploh bil – kaznoval sam. Bo kaznovan tudi kdo od tistih, ki so v tej zadevi večji grešniki?

Vaš razgled

Nekatere evropske države so že priznale Palestino, tudi v Sloveniji o tem poteka razprava, civilnodružbene pobude pa skušajo ta proces pospešiti z javnimi shodi. Ko je ob eni takih priložnosti zagovornica Palestine pred državnim zborom dvignila palestinsko zastavo, jo je policist takoj oglobil. D. Ž. / Foto: Matic Zorman

Ledena zima je pred vrati: nizke temperature tudi v nižinah nadleži ledeni dež že spreminjajo v prijazne snežinke, posebna tehnika fotografa Gorazda Kavčiča pa je dežne kaplje podaljšala v ledena kopja, ki švigajo iz neba v mrzli decembrski noči. Želja vseh, predvsem mlajših generacij, pa je, naj deželo v predprazničnem času čimprej pobeli sneg. / Foto: Gorazd Kavčič

Ali leva roka res lahko pomaga desni?

MARKO JENŠTERLE

Resno, a sproščeno

V devetdesetih letih je slovenska desnica ustanovila svoj dnevnik Slovenec in za njegovega urednika postavila Andreja Rota, ki je tedaj s številno družino prišel iz Argentine. Njegov prihod so na veliko oznanjali kot začetek vračanja zdomskih Slovencev oziroma njihovih potomcev, čeprav je vsaj pokojni Jaša Zlobec že tedaj opozarjal, da država zanje nima nobenih sredstev. Govorilo se je o nekem skladu, na koncu pa izkazalo, da je ta samo na papirju, saj za vračanje teh ljudi ni bilo predvidenega nobenega denarja.

Andrej Rot je potomec pojavnih emigrantov, v argentinski skupnosti pa

je bil eden redkih članov, ki je premogel širino in ga je zanimalo tudi kaj prepovedanega ali vsaj nezaželenega. Zato so v Slovincu nekoč objavili tudi intervju s Sonjo Lokar, pomembno predstavnico nekdanjega režima, kar je bila kaplja čez rob. Rota so odstavili, časopis, ki je bil dotlej pomemben in dober medij na desnici, se je še bolj usmeril v desno in na koncu v tej skrajnosti tudi ugasnil. Bralcev, ki bi bili pripravljene brati in plačevati njegov izrazito enostranski pogled na svet, je bilo namreč vse manj. Lastniki Slovence niso doumeli, da je intervju s Sonjo Lokar v desnem časopisu lahko čisto dober,

seveda pa morajo biti vprašanja, ki jih v njem zastavljajo novinarji, drugačna od tistih, na katere je navajena v levičarskih medijih. In če je bila sama pripravljena priti v desničarsko gnezdo ter tvegati napade med svojimi privrženci, je toliko bolj nelogično, da tega ni izkoristila desnica. Andrej Capuder je lani na kongresu NSi na Vranskem propad Slovence komentiral takole: »To je bil prvi časopis po štiridesetih letih totalitarnega režima na našem ozemlju. Kako lahkomišelnost smo ga zapravili s tem, da smo uvozili kot urednika nekega profesorčka iz Argentine, ki ni imel nobene pojma, kako se vodi

časopis. Ni poznal dežele, ni poznal ljudi. Jaz mislim, da nam ga je podtaknila leвица s cerkvenim blagoslovom. Ampak to bomo bolj težko dokazali.«

Paranoja na desnici pred levico traja vse od osamosvojitve dalje in prav nič ne kaže, da bi se to poleglo. Pred zadnjim kongresom NSi je posebna tarča postal Lojze Peterle, ki je vodil prvo Demosovo vlado in se skozi zgodovino naučil tega, da je v demokratični politiki vedno potrebno sodelovanje. Na kongresu je linija Ljudmile Novak, ki zagovarja podobno politiko, zmagala nad tisto, ki jo skrbi »antijanšizem v stranki«, kot se je slikovito

izrazil njen protikandidat Aleš Hojs. Lojze Peterle se je kot evropski poslanec namreč pred časom odzval vabilu Foruma 21 in si s tem nakopal vsaj tako hude zamere, kot nekoč Andrej Rot, ki je objavil intervju s Sonjo Lokar. Najbolj zanimivo pri tem pa je, da sta tako Peterle kot Rot postala žrtvi politika, ki ima iz časa bivšega sistema precej bolj neprijetno politično zgodovino, saj je bil sam dolgo član Zveze komunistov. Andreju Rotu bi v njegovem argentinskem okolju težko našli levičarsko preteklost, Lojze Peterle pa se v času, ko so vsi po vrsti vstopali med komuniste, s politiko v glavnem ni ukvarjal.

ZGOVORNI ANŽE OBLAK O ŠOVU GOSTILNA IŠČE ŠEFA

Tretja sezona priljubljenega šova *Gostilna išče šefa* se je v ponedeljek zaključila. Zmagovalec je postal Valerio Lutman, ki je poleg pridobljenega znanja domov odnesel tudi končno nagrado sto tisoč evrov.

Urša Glušič

Čeprav je šla končna nagrada v roke Primorca, pa smo Gorenjci lahko ponosni na svojega predstavnika Anžeta Oblaka, ki se je uvrstil v finalni teden, vendar pa je moral spoštovati odločitev šefa Bineta in šov v soboto zapustiti.

Kako gledate na šov *Gostilna išče šefa* sedaj? Bi izkušnjo ponovili?

»Šov je bil zame lepa izkušnja. Sicer so bili vzponi in padci, vendar sem to pričakoval. Bilo je lepo, vendar česa takšnega ne bi ponovil.«

Ste že dobili kakšno ponudbo za delo?

»Že, vendar sem se odločil, da bom teden dni še malo počival, potem pa se bom odločil.«

Kaj menite o šefu Binetu?

»Že v ponedeljkovi oddaji sem povedal, da ga na začetku nisem maral, ker mi ni všeč takšen način vodenja. Rad imam vesele ljudi, on pa mi ni deloval tak. Potem pa je bilo vedno bolje. Proti koncu je bil vedno bolj nasmejan.«

Bili ste izpostavljeni hudemu kuharskemu tempu. Kdaj vam je bilo v šovu najtežje in na kaj ste najbolj ponosni?

»Najtežje je bilo, ko smo morali šefu z Michelinovo zvezdico predstaviti t. i. one bite meni. Deset ur pred izzivom nisem imel pripravljene ene

Anže še kot član rdeče ekipe. Gorenjci smo za svojega kuharja navijali do zadnjega. / Foto: Tina Dokl

jedi in sem že mislil, da bom obupal. Uspelo mi je sicer postreči jed, a na izzivu nisem zmagal. Ponosen pa sem na svojo krostatino; na to, da sem uspel predstaviti meni šefu z Michelinovo zvezdico in tudi končno tretje mesto je zame velik uspeh.«

Kakšno pa je vaše mnenje o sotekmovalcih? Boste z njimi ostali v stikih? Se mogoče združili pri kakšnem dogodku?

»Najbolj sem se razumel z Almirjem, Markom, Damjanom in Tino. Tudi z Valerijem sva se proti koncu »ujela«. Drugi pa so prišli in

odšli. Vsekakor bom z omenjenimi ostal v stikih, saj smo postali prijatelji. Glede na to, da smo precej oddaljeni, se slišimo večinoma po telefonu, sklenili pa smo, da se bomo pogosto obiskovali. Tudi poslovno bomo s sotekmovalci sodelovali, saj že pripravljamo dobrodelni večer.«

Menite, da si je Valerio zaslužil zmago in nagrado?

»Valerio si je zaslužil zmago. Bil je priljubljen pri gledalcih, ljudje so ga imeli radi in je res dober dečko. Kar se pa tiče kreacij, je šel sam čez se in užival je v hrani, ki jo

je delal. Zmago mu privoščim.«

Ali ste bili razočarani, ko ste morali zaradi odločitve šefa Bineta v soboto zapustiti šov?

»Seveda sem bil razočaran. Vedel sem, da če bo odločal zadnji teden in zadnji izziv, ne bom šel v finale, če pa bi se šef Bine odločal na podlagi celotne sezone, sem pa pričakoval finale.«

Katera jed, ki ste jo stregli v *Gostilni* pri šefu, vam je bila najljubša?

»Gospa hruška. Res dobra sladica. Recept povlečen iz neke stare knjige in sladica na novo kreirana.«

V šovu ste vedno povedali svoje mnenje, s svojimi šalami pa ste zabavali tako tekmovalce kot tudi gledalce pred televizijskimi zasloni.

»Vsa ta moja iskrenost me prve štiri tedne ni peljala nikamor. Šele ko so me ljudje spoznali, so videli, kam to pelje, in podpora je rasla. Od prvega dne šova sem bil to, kar sem. Vedno sem bil iskren, saj mi je težko ovinkariti in rajši direktno povem svoje mnenje. Če se mi je zdelo, da sem kaj narobe naredil, sem se pa tudi opravičil.«

Kakšni so vaši cilji za prihodnost?

»Šel bom nazaj delat, zaslužil bom denar in moja želja je iti v Avstralijo. Vsako željo sem si izpolnil in tudi ta bo izpolnjena. Sicer še ne vem, kdaj, ampak bo.«

KO SE LUČ UGASNE

... je naslov zmagovalne polke izbora za letošnjo naj polko Radia Gorenc ansambla Dor ma cajt. Majo Bobnar oziroma Majči pa smo najprej srečali v najboljši družbi, kasneje pa s harmoniko.

Alenka Brun

Kdor se je v Kranju udeležil praznovanja rojstnega dne priljubljenega Radia Gorenc, je lahko prisluhnil tudi finalistom, ki so sodelovali v izboru Naj polka Gorenc 2014. Med končnimi šestimi so slavili Gorenjci, ki prihajajo iz Škofje Loke in Selške doline, ansambel Dor ma cajt. Njihova hudomušna *Ko se luč ugasne* je navdušila tako poslušalce znanega tržiškega radia kot tudi prisotne pod odrom na njegovi rojstnodnevni zabavi.

Pevka ansambla Dor ma cajt Brigita Pogačnik pravi, da jim zmaga pomeni veliko: »Najboljši kritik je vedno občinstvo – glede na to, kako se odzove na nastopajočega, skladbo. Zmaga je potrditev, da smo na pravi poti, da ustvarjamo glasbo, ki je ljudem všeč. V tem stilu bomo tudi nadaljevali.«

Glasbo za *Ko se luč ugasne* je spisal basist Gadov Primož Ilovar, aranžma je prispeval klarinetist ansambla Dor ma cajt Lenart Sušnik, ki je tudi najbolj ustvarjalni član ansambla – kar se avtorstva skladb tiče; besedilo za polko pa je bilo delo pevke Brigite Pogačnik, ki je bila hkrati v petek na odru edina

predstavnica nežnejšega spola, kar se tekmujočih ansamblov tiče. Brigita še doda: »Prihodnje leto nas čaka ogromno dela. Snemali bomo videospot, se udeležili festivalov narodno-zabavne glasbe, obeležili peto obletnico delovanja, ob koncu leta pa pripravljamo še presenečenje...«

Na vedno nasmejana in glasbeno razpoložena Majči, ki se je spominjamo tudi iz oddaje *Na zdravje!*, pa smo našli nekaj ur kasneje v gostilni Kunstelj v Radovljici. Ljubitelji vina – blejski vinergisti, so tokrat brbončice namreč razvajali z okusno domačo hrano ob spremljavi vin Štoka iz Dutovelj; ogled znamenite in stare vinske kleti, kjer je potekala degustacija odprtih hišnih vin z več kot petdesetletno tradicijo, pa je bila za večino prav posebna izkušnja.

Majči je najprej uživala v jedilniku, ki ga je ustvarila prodorna kuharica iz domače hiše Maja Buden, sam dogodek pa je sooblikoval tudi njen soprog Gregor, seveda pa brez glave gostilne, Tonija, tudi ni šlo. Če drugega ne, je vse beležil s svojim fotoaparatom in ko je Majči v kleti poprijela za harmoniko in raztegnila meh, navdušenja ni skrival. Vinergisti so obžalovali samo to, da je bil njen nastop kratek.

Zmagovalni ansambel izbora Naj polka Gorenc 2014 Dor ma cajt. / Foto: arhiv Radia Gorenc (Matevž Zupan Mev)

Majči v najboljši družbi ... / Foto: AB

NAGRADNA KRIŽANKA

SESTAVIL: F. KALAN	OKUSEN MORSKI RAK	ARHEOLOŠKO NAJDIŠČE V EGIPTU	PEVEC KERSHAW	ŠPANSKA PRINCESA	ZVONE AGREŽ	MLATEV	PIVSKI VZKLIK	DRŽAVNI PRAVNIK	GRŠKA POKRAJINA	REKA V FRANCIJI	PRITISK
NAŠ PESNIK (J. M.)											
ENOVALENTEN ALKOHOL							19				
JAPONSKO ŽGANJE					GL. MESTO KAZAHSTANA UDELEŽE-NEC ALKE					13	
TANJA RIBIČ			NADZEMNI DEL REPE	4			ZEVSOV SIN, EAK				
AMERIŠKI AIGRALEC (RYAN)			VISOKA DRUŽBA				UHELJ				
GLASBENIK GJURIN				KIHLJAJ				GOLENICE	STANKO PREK	10	
GORENJSKI GLAS	PREMIČNA GLEDALIŠKA STENA	UVODNA ŠTUDIJA KEM. ELEMENT (lr)				7			REKA V KAZAHSTANU		
BRENKALO				NEPRIJETEN VONJ							
PISARNA				LOMILKA							
LITVI	17		STAROGR. MESTNI TRG OKRASNO DREVO ALI GRM						ALENKA GOTAR		
DRŽAVA V ZDA				TENISAČ IVANIŠEVIČ					ZVIJAČA		
KAČJI GLAS										1	
OTOK ČAROVNICE KIRKE		23							AMERIŠKI VOJAK		
GORENJSKI GLAS	PROTIN V RAMI	DENARNA VREDNOST IZDELKA GL. MESTO HRVAŠKE							TRUŠČ		
OZIRANJE							VLADAR KNEŽEVINE AZORSKO OTOČJE				
PRIOLOGA RAZNIM JEDEM		9		VRSTA UGANKE							
LUTKARKA FREYER				HIBA							
GEORGE RAFT			SLADKO TROPSKO SADJE								PEVEC JUNKAR
ANGLEŠKI GLASBENIK (CHRIS)				ŠPANSKA STENA							
SEVERNO-AMERIŠKI INDIJANCI				HUNSKI KRALJ					ZIDAK Z RASTLINSKIMI VLAKNI SEDMI PLANET		
ABNAKI AMARNIA IZGOGIKA MEDULA SINASI	STVAR S ČAROBNO MOČJO	GOROVJE V MJANMARU VOJAŠKI ODPOSLANEC								5	
VZDEVEK PEVKE ALENKE ŠMID	2										
IZDELOVALCI GODAL IZ CREMONE											
DIVJA MAČKA				VRSTA UGANKE							
IGOR SAMOBOR				HIBA							
KOSITRU PODOBNA KOVINA (La)											
BIVŠI ITAL. NO-GOMETAŠ (GABRIELE)	16										

Dogodki v decembru:

Slovenski božič

Mladinski pihalni in simfonični orkester
četrtek, 11. 12. 2014, ob 19.00, KC Brdo, dvorana Grandis
 Vstopnice po ceni 5 € bodo na voljo v tajništvu šole, vsak dan med 16. in 19. uro.

Božični koncert

Flavtistični, godalni, harmonikarski in kitarski orkester ter pevski zbor
četrtek, 18. 12. 2014, ob 19.00, Dom krajanov Primskovo

Božični koncert

Tuba božički
sobota, 20. 12. 2014, ob 11.00, Vrt Cafe galerije Pungert

Božični nastop

Flavtistični, harmonikarski orkester in Tuba božički
ponedeljek, 22. 12. 2014, ob 18.00, Glavni trg v Kranju

VABLJENI!

Štiri enakovredne nagrade: Zbornik o Petru Liparju, kapa, zvezek in kemični svinčnik Glasbene šole Kranj

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 17. decembra 2014, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6	NOBELIJ
7	8	9	10	11	12	PRIPADNIK STRANKE ESEROV
13	14	15	16	17	18	TURŠKI DRŽAVNIK (MUSTAFA)
19	20	21	22	23		JAMA V GORSKEM SVETU

3		PEVKA PRODNIK				

DRUŽABNA KRONIKA

SREČNA HIŠA

Smeh in radost sta doma v Srečni hiši, ki je v petek, 28. novembra, prvič sprejela množico nasmejanih obrazov. Med kandidatki za naj smrklo 2014 je bila Gorenjska dobro zastopana, delavnica adventnih venčkov v Lovcu obiskana, kulinarčne stojnice z Okusi Bleda pa so bile ravno tako uspešne.

Alenka Brun

Srečna hiša v Lukovici pri Domžalah je že predčasno dobila prve ambasadorje, ki so podprli njen vizijo in dober namen. Projektu so se pridružili: glasbenice Jadranka Juras, Tinkara Kovač, Urška Majdič, članice ansambla Skrivnostnice, telovadec Mitja Petkovšek, Mojca Rode in stand up komik Boštjan Gorenc - Pižama. Podpora so izkazali tudi humanitarci Slovenci, uradno pa je hiša svoja vrata odprla konec novembra. Njen osnovni

namen je zagotavljanje prijaznega prostora otrokom, ki bo s prav posebno igralnico in učnim prostorom ter učno pomočjo zagotavljal lokalno veselje. Projekti in dejavnosti Srečne hiše pa bodo naravnani tako lokalno kot globalno. Ob odprtju smo si lahko ogledali tudi razstavo risbic in pisem Lokalno veselje za globalno srečo, ki bo na ogled do februarja 2015. Rebeka je pri sotočni ogreli z glasbo, Pižama nasmejal s prav posebnimi pravljicami. Sama ideja za hišo pa se je porodila Alenki Žumbar Klopčič in z mislijo o boljšem jutri je povezala enako misleče.

In ko smo že pri veselih in srečnih otrocih: nedavno smo Slovenci dobili naj smrklo 2014, Piko Kovač, ki je doma iz Brezovice. Za naziv pa se je potegovalo kar nekaj simpatičnih 'smrkelj' tudi z Gorenjske: Manca Oražem iz Stahovice, Tia Grbič iz Žirovnice, Manca Capuder iz Domžal in Nina Marčeta iz Kranja. Dve sta bili zelo uspešni: Manca Oražem je postala prva spremljevalka, prejela pa je tudi nagrado za najglasnejše občinstvo; Manca Capuder pa je dobila naziv 'naj net smrklje'.

December je široko odprl vrata v svet svojega veselja

tudi na Bledu. Best Western Premier Hotel Lovca je v soboto dopoldne gostil delavnico izdelovanja adventnih venčkov, kjer so udeleženci ustvarjali iz naravnega materiala, nabranega zelelnja. Obisk je bil dober, Sanja Ožegovič in Meta Repinc Mulej pa sta skrbeli za ustvarjalce. V nadaljevanju pa ste lahko na terasi Lovca okušali različne dobrote projekta Okusi Bleda, kjer so se tokrat predstavile jedi, ki se dobro združujejo s pivom. Recimo piščančje perutničke. Podobno 'sladkanje' pa na terasi blejske Kavarnne Park pripravljajo že jutri.

Alenka Žumbar Klopčič je povezala skupino krasnih ljudi ter jih usmerila na skupno pot ukrepanja pri odpravljanju ali pa vsaj zmanjševanju takšnih in drugačnih stisk.

Stand up komik Boštjan Gorenc - Pižama je ob odprtju Srečne hiše v Lukovici s svojim pripovedovanjem posebnih pravljic nasmejal otroke. / Foto: arhiv dogodka (Barbara Reya)

Letošnje naj smrklje: prva spremljevalka Manca Oražem iz Stahovice, druga Vida Milivojša iz Ljubljane, naj smrkla 2014 Pika Kovač iz Brezovice in Manca Capuder iz Domžal

Sobotna adventna delavnica je poleg povabljenih privabila precej ustvarjalcev, med njimi tudi otrok. Izdelava venčkov je zahtevala kar nekaj iznajdljivosti in izvirnosti. / Foto: AB

Tik pred začetkom sobotnega projekta Okusi Bleda: Ramiza Mitrovič, Matevž Strajnar in Petra Čuk / Foto: AB

Predstavnika hotela Jelovica na Bledu Bogdan Deželak, vodja gostinstva, in kuhar Dušan Bundalo / Foto: AB

VRTIMO GLOBUS

Umrl je saksofonist Bobby Keys

V enainšedemdesetem letu starosti je umrl legendarni saksofonist **Bobby Keys**, znan predvsem po svojem solu v pesmi Brown Sugar skupine Rolling Stones. Umrl je na svojem domu v Franklinu v Tennesseeju. Zanj naj bi bila usodna ciroza jeter. Z Rolling Stonesi je glasbenik sodeloval od leta 1969 do letos, ko je moral zaradi bolezni predčasno končati turnejo po Avstraliji in Novi Zelandiji. Keys je v svoji bogati karieri sodeloval z mnogimi glasbeniki, med drugimi tudi z Ericom Claptonom, Sheryl Crowe, Joejem Cockerjem.

Scarlett se je skrivaj poročila

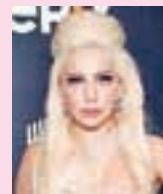
Scarlett Johanson (30) naj bi kmalu po rojstvu hčerke dahnila usodni da svojemu zaročencu, francoskemu novinarju Romainu Dauriacu (31), s katerim ima nekajmesečno hčerko Rose. »Poročila sta se na intimni slovesnosti, saj sta želela ohraniti zasebnost,« je povedal neznani vir, ki pravi, da je poroka potekala v ZDA. Igralka je bila pred tem tri leta poročena z Ryanom Reynoldsom, ki z Blake Lively pričakuje prav tako prvega otroka. Par novice še ni potrdil.

Nekdanja Spajsica je imela partnerko

Nekdanja članica skupine The Spice Girls Mel B. je priznala, da je pred leti imela razmerje z materjo hčere sošolke. »Štiri leta sem bila v razmerju z žensko, toda sedaj sem že sedem let srečno poročena. On je čudovit moški,« je bila direktna **Melanie Brown (39)**, ki je poročena s filmskim producentom Stephenom Belafontejem. Brownova ima sicer dva otroke z Eddijem Murphyjem in enega iz zakona z Jimmyjem Gulzarjem.

Je bila Lady Gaga zares posiljena?

Kontroverzna pevka **Lady Gaga (28)** je spregovorila o novem singlu z naslovom Swine. Gaga pravi, da pesem izhaja iz travmatične izkušnje iz otroštva. »Pesem govori o posilstvu, o nemoralnem početju. V sebi sem imela ogromno bolečine, jeze, strasti, kar sem morala sprostiti,« je povedala pevka, ki pravi, da jo je na katoliški šoli, ki jo je obiskovala kot deklica, zlorabil dvajset let starejši moški. Po vseh škandalih v zvezi s posilstvi zadnje čase se sprašujemo, če ne gre mogoče le za samopromocijo.

Nino in Karin lahko srečamo pri Lectarju v Radovljici. Obema je še vedno skupen priimek Andrejaš, ko pa sta se omožili, je vsaka dodala še en priimek: Jurejevčič in Peternel. Prijazni in v simpatičnih oblekah, ki tudi gostom narišejo nasmeh na obraz. / Foto: AB

Iz Žirov odnesla le žirovsko trmo

V galeriji DPD Svoboda v Žireh so v ponedeljek pripravili pogovorni večer z naslovom Tek je moje življenje, na katerem so gostili tekačico Heleno Žigon.

MATEJA RANT

Žiri – Iztočnica za pogovor s 86-letno tekačico Heleno Žigon, ki ga je vodila Milena Miklavčič, je bila knjiga Bela dama, roman v 42 tisoč korakih. Gostja večera je bila zato poleg Helene Žigon tudi avtorica knjige Jasmina Kozina Praprotnik. Helena Žigon je priznala, da sicer ni pogosto prisotna na predstavah knjige o sebi, a v Žireh je naredila izjemo zaradi svojih žirovskih korenin. Č eprav sem od tu odnesla le svojo žirovsko trmo, se je posmejala. Rojena je bila namreč na Selu pri Žireh, a že pri starosti dveh mesecev je prišel ponjo oče, jo nekako privezal na motor in odpeljal, tako da je potem odraščala ob mačehi. Tudi to jo je zaznamovalo, je priznala, da že vse življenje teče. »Še preden sem kam šla, sem morala biti nazaj,« je ironično pristavila. Jasmina Kozina Praprotnik jo je označila za žensko akcije: »Ker je hitra, je sploh lahko počela v življenju vse, kar je.«

Helena Žigon se je svojega prvega uradnega teka udeležila leta 1946 v Tivoliju

V galeriji DPD Svoboda so pripravili pogovorni večer, na katerem so gostili 86-letno tekačico Heleno Žigon.

na prigovarjanje kolegic iz službe. Tekla je v krilu in v cilj pritekla prva. Potem si je kupila opremo in se s tekom začela resneje ukvarjati. A takrat to ni bilo običajno početje za ženske, je priznala. Ženske tudi niso tekle na daljših progah, se spominja, ampak so recimo v Beogradu za ženske pripravili zgolj dvokilometrski tek. »Sprashevala sem se, ali je za to sploh vredno iti v Beograd,« se je nasmejala.

Danes je Helena Žigon postala simbol Ljubljanskih maratonov, kot jo je označila Milena Miklavčič, saj se je udeležila vseh doslej. Tudi letos, čeprav si je tokrat izbrala krajšo, desetkilometrsko progo. »Zdaj ne bom več tekmovala, tekla bom le še zase,« je pojasnila in dodala, da vedno odneha, ko se prednjo postavi »zid«. Želi namreč, da bi ji tek tudi v prihodnje predstavljal užitek. »Ko tečem,

ne razmišljam o ničemer, le uživam v teku.« Nič manj posebna kot glavna junakinja knjige pa ni niti njena avtorica Jasmina Kozina Praprotnik, je poudarila Milena Miklavčič. Antropologinja in kulturologinja Jasmina Kozina Praprotnik je tudi sama tekačica, ki je štiri dni po predvidenem roku poroda pretekla polovičko Ljubljanskega maratona. K pisanju knjige so jo spodbudile besede Helene Žigon, ko je nekoč na novinarjevo vprašanje, ali bodo kdaj o njej napisali knjigo, odgovorila z »nikoli«. Zato se je odločila, da jo bo napisala kar sama. Osnova za knjigo je nastala na 21-kilometrskem istrskem maratonu, ki je potekal ravno na Helenin 86. rojstni dan, 13. aprila. Zgodba je tako nastajala med tekom. »Želela sem, da bralec teče z njo, vse do prvega malega piva, ki si ga privoščijo po teku,« je razložila Jasmina Kozina Praprotnik. Helena Žigon pa je za konec postregla še z nasvetom za dolgo in zdravo življenje: »Vsak naj se vsaj pol ure na dan posveti samo sebi.« In najbolje je, še meni, da gre ven v naravo.

Ujeti trenutki v Šolskem centru Kranj

MATEJA RANT

Kranj – V Šolskem centru Kranj si je do 18. decembra mogoče ogledati fotografsko razstavo Ujeti trenutki avtorja Aleša Hlasteca. Gre za eno redkih samostojnih fotografskih razstav v Sloveniji, na kateri svoje fotografije razstavlja oseba

z motnjo v duševnem razvoju. Aleš Hlastec je uporabnik Varstveno delovnega centra INCE Mengeš in stanovalec bivalne enote Naša Hiša. To je njegova prva samostojna razstava, na fotografijah pa je ujel motive iz narave – sončni vzhod in zahod, gore, pokrajino, v žled ujete cvetove dreves ...

Aleš Hlastec z Vladko Pacek, v. d. direktorice VDC INCE Mengeš, in Simono Tičar, vodjo bivalne enote Naša Hiša

Dan čebelarstva turizma

Brdo pri Lukovici – Čebelarska zveza Slovenije bo danes, v petek, pripravila v Čebelarskem centru na Brdu pri Lukovici tradicionalni Dan čebelarstva turizma. Predstavili bodo dobre primere čebelarstva turizma, čebelarski turizem kot dopolnilno dejavnost na kmetiji, nove spletne strani in pomen povezovanja med ponudniki čebelarstva turizma. Podelili bodo priznanja certificiranim čebelarstvom, ki se ukvarjajo s turizmom, in priznanja za Slovenski čebelnjak, razglasili pa bodo tudi rezultate natečajev Čebelam najbolj prijazne občine in Zlati medenjak.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

Janez Rozman, s.p. – Rozman bus, www.rozmanbus.si, T: 04/531 52 49
DECEMBRSKI ZAGREB: 16. 12.; **SILVESTROVANJE MADŽARSKI TOPLICE ALI TERME TUHELJ:** 30. 12. 2014–2. 1. 2015; **BANJA VRUČICA: AKCIJA 8.–15. 12.; RADENCIZBOŽIČNOVAJSJOBANOVCI:** 26.–28. 12.; **AVTOBUSI: 52-, 56-, 60-SEDEŽNI IN KOMBI 8+1.**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki glasov Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Miklavževanja

Škofja Loka – V ponedeljek, 8. decembra, se bo ob 17. uri na Osnovni šoli začelo Miklavževanje.

Jesenice – Zavod za šport – Mladinski center Jesenice in Gledališče Toneta Čufarja Jesenice vabijo otroke in starše, da se jim danes, v petek, 5. decembra, ob 17. uri pridružijo v dvorani Kina Železar na Veselem miklavževanju. Vstopnine ni.

Dovje – V Kulturnem domu Dovje bo danes, v petek, 5. decembra, ob 16. uri obisk sv. Miklavža in igrice za otroke.

Dan godle v Šenčurju

Šenčur – Turistično društvo Šenčur prihodnjo soboto, 13. decembra, vabi na Dan godle. Godlo s krompirjem v oblikah, ki je šenčurska tradicionalna jed, boste lahko poskusili med 10. in 15. uro v klubski sobi Turističnega društva Šenčur (nad okrepčevalnico Alo Alo).

Večerni klepet z Damjanom Jensterlom

Bled – V Knjižnici Blaža Kumerdeja Bled bo danes, v petek, 5. decembra, ob 19.30 v okviru prireditve Obrabi Bleda večerni klepet s pesnikom in arhitektom Damjanom Jensterletom.

Dobrodelna dražba slaščic

Tržiški muzej je v sodelovanju z Lions klubom Bled Golf pripravil dobrodelno dražbo slaščic. Največ so bili udeleženci licitacije pripravljeni plačati za pehtranovo potico.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – Sredstva, zbrana z dobrodelno dražbo, bodo namenili za pomoč socialno ogroženim otrokom, ki obiskujejo vse tri tržiške osnovne šole in Glasbeno šolo Tržič. Otrokom bodo omogočili plačilo malic in kosil ter krili stroške udeležbe v šoli v naravi, na šolskih ekskurzijah, v glasbeni šoli pa bodo pokrili šolnino svoji izjemno nadarjeni učenki. Direktorica Tržiškega muzeja Jana Babšek se je zahvalila najprej vsem, ki so brezplačno spekli pecivo, članicam Društva podeželskih žena Svit Tržič, Mestni kavarni, Slaščičarstvu Cerkovnik, Slaščičarstvu Ma-ja Podljubelj in posameznikom. »Tako bomo vsi skupaj naredili nekaj dobrega za tržiške otroke,« je dejala Jana Babšek in poudarila, da se v življenju seštevajo že majhne spremembe. »Na tej dobrodelni dražbi sodelujemo že vsa tri leta in se zelo rade odzovemo. Tokrat smo spekle štiri

Licitacija, ki jo je vodil David Ahačič, se je začela in tudi zaključila uspešno. / Foto: Luka Renar

hlebe kruha, 25 škatel piškotov, orehovo in pehtranovo potico,« sta v imenu enajstih članic Društva podeželskih žena Svit, ki so pripravile dobrote, povedali podpredsednica društva Marinka Damjan in članica Marija Kavar.

Polno Pollakovo dvorano v Tržiškem muzeju sta pozdravila Tea Gasser v imenu Lions kluba Bled Golf in tržiški župan Borut Sajovic. Licitacija, ki jo je vodil David Ahačič, se je začela in že prvo pekovsko pecivo v

podobi Miklavža je doseglo od izklicnih treh evrov končno ceno osemnajst evrov. Celoten izkupiček torkovega dobrodelnega dogodka je 1717 evrov, najvišjo ceno, kar 70 evrov, pa je dosegla pehtranova potica.

ANKETA

Miklavževo
obdarovanje

SAMO LESJAK

Še nedavno je bilo miklavževanje glavni obdaritveni dan v letu, Miklavž pa velja za prvega od treh dobrih mož, ki v veselem decembru obdarujejo najmlajše. Se praznovanje ohranja še danes?

Foto: Gorazd Kavčič

Gaja Kryštufek Gostiša, Kranj:

»Moja hčerka je sicer zaenkrat še premajhna, da bi lahko napisala pismo sv. Nikolaju, pa vendar praznujemo ta dan – 6. december – v družinskem krogu s simboličnimi darilci.«

Nina Kostevc, Kranj:

»Obisk Miklavža pospremi jo tudi parklji, ki hudomušno požugajo porednim otrokom, sama pa sem bila lani v vlogi angelčka, ki potolaži otroke z nasmehom in sladkimi priboljški.«

Gaber Šegš, Kranj:

»Zdi se mi lepo, da se tudi pri nas ob Miklavžu še ohranja običaj obdarovanja ter srčnih pozornosti, ko otroci prejmejo suho sadje in mandarine, najpridnejši pa tudi darilno pisemsko ovojnico.«

Shpresa Mazreku, Strahinj:

»Sv. Nikolaja v naši družini sicer ne praznujemo, se pa razveselimo prazničnega časa veselega decembra, ki ga preživljamo predvsem z družino in prijatelji.«

Melisa Bajc, Stražišče:

»Prihod Miklavža prinaša med nas praznično vzdušje, polno iskrivih nasmehev, darov, ki jih podarimo najbližjim, pa tudi kulinarčnih dobrot.«

Za Miklavža se je tudi stepel

Danes 72-letni Franc Brus se še dobro spominja let, ko je nestrno pričakoval Miklavža, hrani pa tudi 67 let staro Miklavževo pismo.

VILMA STANOVNIK

Kranj – »Tu ti dam danes darila, a zapomni si, da vsa ta lepa darila nisi zaslužil. Pa naj bo za to leto. Ako boš pa v drugem še hodil z deklcami po vasi in kričal okoli hiše, potem gorje ti. Tudi preklinjati že znaš. Ali pomni moje svarilo. Ako se v drugem letu ne poboljšaš in ne ubogaš, te vzamejo hudički ...« To je del pisma, ki ga je takrat petletnemu Franciju pustil Miklavž. Prebral mu ga je starejši brat, sam pa si je pozorno ogledal slike na pismu in bil prepričan, da Miklavž misli še kako resno.

»Dokler nisem hodil v šolo, sem verjel, da pridne otroke obdaruje Miklavž, in za tudi pismo, ki mi ga je pisala takratna gospodinjska pomočnica pri mojem dedu v Logatcu, sem verjel, da je sestavil prav on. Mama je pismo shranila, prav tako je shranila pismo, ki sem ga dobil naslednje leto,« se ob branju malce porumenelih pisem spominja Franc Brus, ki ima na Miklavža veliko spominov. »Ko sem pismo omenil sosedovemu fantu, on pa me je skušal prepričati, da sta Miklavž ata in mama, sem vzel fizičološko prečko in ga udaril. Za Miklavža sem se

bil pripravljen stepsti,« smeje pravi Franc, ki se je kasneje vendarle moral sprijazniti s tem, kdo prinaša darila. »Doma sem gledal piškote in ugotavljal, da je mama spekla prav take, kot mi jih je prinesel Miklavž. V začetku me je prepričala, da jih peče za Miklavža, ko pa sem šel v šolo, nas je bilo zbranih toliko, da smo družno ugotavljali, da sta Miklavž res mama in ata,« se še kako dobro spominja Franc, ki ima na leta po drugi svetovni vojni veliko lepih spominov. Med njimi

tudi spominov na Miklavža. »Miklavžu je vedno pisal starejši brat Jože, saj sam še nisem znal pisati. Sem mu pa narekoval, kaj bi rad. Enkrat so bile to sanke, drugič copate ... vedno pa smo v peharju dobili suho sadje, piškote in seveda palico,« se spominja Franc Brus, ki ima na mladost v Logatcu lepe spomine, čeprav je po končanem učiteljskem poučeval v Kočevju in nato v Horjulu, kjer je pričakal tudi upokojeve.

»Pred tremi leti me je sooproga Minka, ki je doma z

Naklega, prepričala, da kupiva stanovanje tukaj na Planini v Kranju. Tu sicer nimam toliko znancev kot v Horjulu, kjer sem bil tudi dopisnik za lokalni časopis in so me skoraj vsi poznali. Prav tako sem se od mladega rad ukvarjal s fotografijo. Velikokrat sem slikal tudi Miklavža in parkeljne, ki so se mi vedno zdeli zanimivi. Sedaj teže hodim in se množičnih prireditvev ne udeležujem več. Imam pa veliko lepih spominov, tudi spominov na Miklavža,« še pravi Franc Brus.

Franc Brus še hrani pismo, ki ga je pred 67 leti dobil od Miklavža.

Kranj je praznično okrašen

Kranj – V sredo popoldne je Kranj zasijal v praznični razsvetlitvi, saj je župan Boštjan Trilar slovesno prižgal lučke na božičnem drevesu in vsem mestu. S tem je naznanil praznični december v Kranju, ki se bo danes ob 17. uri nadaljeval s sprevedom Miklavža. Številni dogodki se bodo zvrstili med 17. in 30. decembrom, ko bo na Glavnem trgu potekal božično-novoletni sejem, na njem pa se bodo predstavljala različna društva. Med 17. in 21. decembrom bo pred Prešernovim gledališčem Pravljina dežela. V ponedeljek, 22. decembra, bodo za božično voščilo poskrbeli pri Glasbeni šoli Kranj, v torek, 23. decembra, pa bo potekal humanitarni koncert Perpetuum Jazzile. Ob njem bodo v sodelovanju z Rdečim križem zbirali konzervirano hrano. V ponedeljek, 29. decembra, bo mesto obiskal tudi Dedek Mraz.

Kranj je v sredo zažarel v prazničnem vzdušju. / Foto: Primož Pičulin

Gozdovi pojejo

Sv. Duh – Jutri, 6. decembra, ob 19.30 KUD Ivan Cankar Sveti Duh prireja koncert Gozdovi pojejo. Prepeval bo Škofjeloški lovski pevski zbor, trobili rogisti Lovske družine Selca, gostje večera bodo Sorški orgličarji. Prireditelji občinstvu obljublajo, da bodo z glasbo pričarali čudoviti svet narave, ki se v teh dneh malo skriva.

Makedonski konzulat iz Kranja na Bled

Kranj – Pred sedmimi leti je bil v Sloveniji odprt makedonski konzulat s sedežem v Kranju. Makedonska vlada je avgusta letos sprejela sklep o zaprtju tega konzulata in o razrešitvi častnega konzula Janeza Bohoriča, makedonska stran pa je že obvestila slovensko o nameri za odprtje novega konzulata v Sloveniji s sedežem na Bledu.

vremenska napoved

Danes bo oblačno in večinoma suho. Najnižje jutranje temperature bodo od -1 do 3 °C, najvišje dnevne pa od 2 do 5 °C. Jutri bo oblačno. Od vzhoda se bodo spet začele pojavljati padavine, meja sneženja se bo počasi zniževala in bo v nedeljo med 400 in 500 m nad morjem.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

1/4 °C

SOBOTA

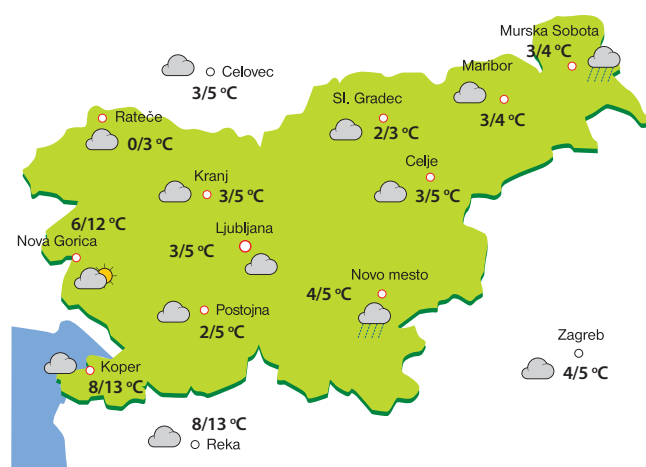

0/5 °C

NEDELJA

-1/4 °C

RADIO
KRANJ 97.3E-pošta: radiokranj@radio-kranj.si
www.radio-kranj.si

☎ 04 / 28 12 220 - 051 303 505

GORENJSKI megasrček